

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Топ: Ортаңғы топ.

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 02.09 – 06.09.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй күмбірі – күй өнерін балаға тыңдату арқылы, қазақ мәдениетіне тәрбиелеу.. Балалардың көңіл-күйін бақылау. дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.</i>				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	<i>Өнегелі -15 мин – ата-анаға баланың денсаулығына кеңес беру. Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру</i>				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	<i>Картотека №1 Дид ойын: «Танып ал да, атын ата» Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атап, өз ойын айта алады.</i>	<i>Картотека № 2 Дид ойын: «Әдемі гүл» Ойынның мақсаты: түрлі түсті бояудағы түстерді сәйкестендіре алады.</i>	<i>Картотека № 3 Дид ойын: «Үйжануарлары» Ойынмақсаты: Үйжануарларынолардың дене мүшелерін атау, суреттен өз төлдерін тауып қоя біледі.</i>	<i>Картотека № 4 Дид ойын: «Менің сүйікті ертегім» Мақсаты: ертегі кейіпкерлері атап, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады.</i>	<i>Картотека № 5 Дид ойын: «Құстар біздің досымыз» Мақсаты: Суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді.</i>
Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан					
Таңертенгі жаттығу	<i>1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау</i>				
Білімберу ұйымының кестесі бойынша	<i>Экологиялық мәдениетті қалыптастыру – күз мезгілінің қасиеттерін, кіріктірілген ұғым түсіндіру. «Smart bala» жобасы аясында «Мен – зерттеушімін» зерттеу жұмыстарын жүргізу</i>				

ұйымдастырылған іс-әрекет.	Қызығушылықты ояту. «Сурет көрмесі» әдісі Дид : «Таныс тағамды таңда» Шарты: Суреттер бұрышынан өздеріңе таныс тағамдарды таңдайды. Ортақ сұрақ : Тағам адам үшін қанишалықты қажет деп ойлайсыңдар? Топқа бөлу. «Мозайка» әдісі Нұсқау: Әр топқа сурет беріледі, балалар мозайка құрастыру арқылы топтарға бөлінеді 1-топ: «Жемістер» 2-топ: «көкөністер» 3-топ: «шырындар» 4-топ: «тағамдар» Зерттеуді жоспарлау: Ой қозғау: қоршаған орта. 1. Пайдалы және зиянды тағамдардың айырмашылығы қандай? 2. Біз қандай тағамдарды ішуіміз керек? Балалардың өз ойы, сыни ойлау. Тосын сәт: Балалар, бүгін бізге дәрігер апай келінті, балабақшадағы топтарды аралап денсаулығын тексеріп жүр екен. Дәрігер: Сәлеметсіңдер ме, балалар! Дәрігер: балалар қазір күз	Сәлеметсіңдер ме, балалар! (Сәлеметсіз бе!) Бір-біріңізге тағы қалай сәлемдесуге болатынын ойлаңыз ба? Балалар қасында тұрған адамға қолдарын беріп, амандасады. (Қайырлы таң, қайырлы күн, сәлем, қайырлы кеш т.б.) - Міне, бізде достық шеңбер құрылды. Енді бір-бірлеріңізге күлкі сыйлаңыздар! Өйткені, «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың» деп бекер айтпаған. Сәлемдескен кезде бір-біріне денсаулық тілейді. Ой дамыту. Денсаулық үшін тағы не қажет? - Спортпен шұғылданыңыз, сабырлы болыңыз, таза ауада көбірек уақыт өткізіңіз, витаминдер мен дұрыс тамақтаныңыз. - Дұрыс тамақтану – ағзаға пайдалы өнімдер. Азық-түлік слайдтары. Шарты: Дид «Қызыл, сары, жасыл» Мен сендерге тағам слайдтарын көрсетемін, ал сендер дұрыс түсті карточкаларды көтересіңдер. (Жасыл -	Таңғажайып сәт: (Микроб қонаққа келеді) Микроб: Сәлеметсіздер ме, менің әлсіз де, кішкентай балаларым. Мен микроб деген патшаларың боламын. Сендер мені күттіңдер ме? Мен жеміс-жидектерді жумамай жейтін балалардың қасында жүргенді ұнатамын. Тәрбиеші: Біз сізді шақырған жоқпыз. Біз, балалар, жемістерді жақсылап жуып, тазалап жейміз ғой? Балалар: Иә, апай! Микроб: Сіздер менімен қалай күресу керек екенін біледі екенсіздер. Менімен дос болмасаңыздар, мен сіздерді сиқырлап тастаймын. Балалар: Біз сіздің сиқырыңызға сиқырланбаймыз. Сізбен қалай күресу керек екенін білеміз. Жеміс-жидек пен көкөністерді жуып-тазалап көп жейміз. Біздің денсаулығымыз күшті. Дидактикалық ойын: «Дәрумендерді ажырат» Мақсаты: Жемістер мен көкөністерді ажырата білуге үйрету, дәрумендердің адам ағзасына қандай пайдасы бар екендігін айтуды. Түсінік беру.	Суреттер әлемі. Шарты: Әр түрлі иллюстрациялар қарау. Суреттердің арасынан мен хат және карта кездестірдім. Хатта Білім профессоры бізді тәжірибе жасау үшін зертханасына шақырады, ал жолда бізге қажетті жемістерді табу керек, ол үшін бізге карта көмектеседі. Дид ойын: «Жемістерді жина» Жемістерді жинап, картадағы жеміс зертханасына кеттік. Қане зертханаға жету үшін көзімізді жұмып, 1,2,3 деп айтамыз. - Ал қазір біз оларды зертханамызда тексеріп көреміз. Тәрбиеші: - Біздің дастарханда жемістер бар, оларды атаңдар. (банан, алмұрт, алма, мандарин, жүзім, лимон). - Иә, олардың барлығы әртүрлі, бірақ бәрібір, кейбір белгілерге сәйкес, ұқсас жемістерді табуға болады. - Эксперимент жүргізуді	Көңілді шеңбер Қайырлы таң күлімдеген жүздер! Қайырлы таң күн мен құстар! Барлығы мейірімді, сенімді болсын. Қайырлы таң кешке дейін созылсын! Балалар, бір-бірімізге күлейік, Ой қозғау. Тәрбиеші: «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың». Неліктен олар бұлай айтады деп ойлайсыз? (балалардың жауаптары) Бақытты және сау болу үшін не қажет? (балалардың жауаптары). дұрыс тамақтану қажет. Ол нені білдіреді? (балалардың жауаптары). (Бұл адамға пайдалы тағам). Дид ойын: «Жеміс қайда, көкөніс қайда екенін тап» Мен сендерге үстелге жемістер мен көкөністердің аралас карталарын жайып беремін, ал сендер карточкаларды жемістер мен көкөністер деп екі
-----------------------------------	--	--	---	--	--

мезгілі, тұмау жүріп жатқан кез, өздеріңді қалай сезінесіңдер? Дәрігер: Балалар сендердің топтарыңда ауырып қалған балалар жоқ па? Дәрігер: Сендердің көңіл күйлерің, денсаулықтарың да жақсы екен. Сендер таза ауада көп серуендеп, түнде жақсы ұйықтағандарың көрініп тұр. Деніміз сау болу үшін көкөністен жасалған тағамдар жеуіміз керек, жемістерден жасалған шырындар ішіуіміз керек, спортпен айналысуымыз керек, тазалық сақтау керек. Дәрігер: Сендер қандай сергіту жаттығуларын білесіңдер? Маған көрсетіңдерші? Сергіту сәті: Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды жазайық. Дид ойын: «Ғажайып қалта». Ойынның шарты: қалта ішіндегі жемістерді аттарын, түсін айту керек. Көркем әдебиет. «Дұрыс тамақтана біл» кітаптағы керекті	жақсы, сары - жеуге болады, бірақ өте пайдалы емес, қызыл - тамақтан бас тартқан дұрыс). Әрбір өнімде сіз пайдалы және зиянды нәрсені таба аласыз. Дид ойын: «Түрлі-түсті себеттер» Балаларды екі командаға бөлу. Енді сіз аспаз екеніңізді елестетіңіз, кешкі ас дайындайсыз. Ол үшін дүкенге барып, себетті өнімдермен толтыру керек. Пайдалы тағамдарды жасыл себетке, ал зиянды өнімдерді қызылға салу керек. Дид ойын: «Ғажайып сөмке» Біз жемістерді үлкен табаққа саламыз: алма, алмұрт, апельсин, мандарин, лимон, банан, киви, жүзім. - Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? (Жеміс.) Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді және оларды қалай жіктеуге болады? 1. Олардың пішіні бойынша (дөңгелек, сопақ) айырмашылығы бар-жоғын қарау.	Шарты: Балалар берілген жемістер мен көкөністерді А және С топтарына бөліп орналастыру керек. Тәрбиеші: Балалар, бізге хат келген сияқты. Қарап көрейікші. Бәріміз экранға назар аударайық. Балалар, бізге балабақшамыздың дәрігері не айтар екен, тыңдап көрейік. Ой, ой, ой мен кеттім, мен кеттім микорп қашып кетеді. Ой дамыту. АҚТ технологиясымен жұмыс. (Балабақшаның дәрігері көкөністер мен жемістерді қалай жеу керектігі туралы айтып береді) Сергіту сәті: Дәрумендер – тірегің, АВС деп аласың. Жетіспесе бірі оның, Ауырып сен қаласың. Тәрбиеші: Балалар, дәрумендер тек қана жемістер мен көкөністерде болмайды, сонымен қатар дәрігер апайларымыз арнайы дәріханаларда дәрумендер жасап шығарады. — Балалар, өзіміздің жеке	бастау үшін жемістерге сауалнама жүргізу керек. - Бірдей пішіндегі жемістерді тауып, берілген жерге орналастырамыз.. Неліктен бұл жемістер деп ойлайсыңдар? Қалай ойлайсыңдар, қандай жемістердің пішіні, көлемі, түсі ұқсас? 1. Қараңызы, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме? (дөңгелек, сопақ); 2. Көлемі бойынша (үлкен және кіші); 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл); 4. Дәміне қарай. Тәрбиеші: -Олай болса, жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне қарай топқа бөлуге болатынын білдік. Қорытынды: Жемістерді әртүрлі белгілерге қарай топтастыруға болады және бұл әртүрлі топтарға әкеледі. Тәрбиеші: Балалар, аздап демалып, дене шынықтыру жаттығуларын жасайық. Сергіту сәті: «Бұл алма» Мынау алма! (тұру) Бұл (қолдар екі жаққа)	топқа бөлулерің керек. Тәрбиеші: Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік. Педагог үстелге жемістерді қояды: апельсин, мандарин, лимон, банан, алма. Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар. Олардың атын атап көрейік. Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді, қандай негіздер бойынша топтастыруға болады? 1. Қараңыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (дөңгелек, сопақ)? 2. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл)? 3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)? 4. Иісі бойынша? 5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)? Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, иісіне, қабығының құрылысына қарай топтастыруға болатынын білдік. Ой дамыту.
--	--	--	---	--

	мәліметтерді көрсету, балалар өз ойын айту. Дид ойын: «Кім жылдам» ойыны Шарты: Пайдалы және зиянды тағамдарды ажыратып ыдысқа салады Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар» Көкөністер мен Жемістер «№ 1 тәжірибе» Мақсаты: жемістер мен көкөністер тұқымдарының құрылымында ядрошық бар екенін көрсету Құрал-жабдықтар: жемістер (алхоры, алма, апельсин, алмұрт); көкөністер (қияр, баклажан, қызанақ, кәді), науалар, пластикалық пышақтар, ұлғайтқыш, балға. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістерді тексереді, көкөністер атауларын нақтылайды. Ересек адам балаларды осы жемістердің (көкөністердің) тұқымдары қайда екенін табуға шақырады. Балалар жемістерді кеседі, тұқымын табады. Педагог тұқымдарды үлкейткіш әйнек арқылы қарауды ұсынады. Балалар тұқымдарды қарастырады,	2. Көлемі бойынша (үлкен, кіші). 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл). -Жемістер бұзылып кетпес үшін қайнатады, кептіреді, мұздатады. Жемістерден қандай тағамдар жасауға болады? Олардың атын бірге атайық. Дид ойын: «Тағамның атын ата» -Лимон шырыны - қандай шырын? (Лимон шырыны). Алмадан жасалған джем? (Алма тосабы) Алмұрт кеспесі? (Алмұрт тосабы). Өрік компоты? (Өрік компоты). Ал енді мен сендерге компотты «пісіруді» ұсынамын. Сергіту «Компот». -Компот пісіреміз. Сізге көптеген жемістер керек, мұнда! Алмаларды тураймыз Біз алмұртты кесеміз Лимон шырынын сығыңыз Су құйып және қантты салыңыз! Біз пісіреміз, компот пісіреміз, Адамдарға көмектесеміз. Карточкалар бойынша	дәріханамызға барып арнайы киімдерімізді киіп, дәрумендерді жасап берейік. (Сары ермексаздан дөңгелек тәрізді пішіннен түрлі дәрумендер жасайды). Ғалымдар бұрышы. Тәжірибе№1 Жемістер - оларды қалай жеуге болады? Мақсаты: Балаларға жеміс-жидек тағамдарын дайындаудың әртүрлі тәсілдерін көрсету. Құрал-жабдықтар: жемістер бейнеленген суреттер, «Бақшадағы егін жинау» сюжеттік суреті, кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандар. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістер мен сюжетті суреті бар суреттерді қарастырады. Педагог балалардан жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрайды. Ол әрі қарай қарастыруды ұсынады шикі жемістерді алып, адамның оларды қалай жегенін және неліктен екенін сұрайды.	Тәтті шырынға толы (қолдар белбеуде) Қолыңызды созыңыз (қолыңызды алға созыңыз) Алма жинаңыз (қолыңызды жоғары көтеріңіз) Жел бұтақты тербете бастады (қолымызбен төбесінде тербелеміз) Алма алу қиын (жоғары тартылды) Мен секіремін, қолымды созамын (секірдім) Және тез алма жинаңыз (қолыңызды басыңызға шапалақтаңыз). Тәрбиеші: -Ал енді, балалар, мен сендерді жемістермен тәжірибе жасауға шақырамын. Әрқайсысың өз үстеліңізге келіңіздер. мандаринмен тәжірибе жасайық. мандариндер салынған үстелдерге барайық. -мандарин дер жүзе алады деп ойлайсыңдар ма? (балалардың жорамалдары). Тексерейік? №1 тәжірибе. Түстер құпиясы. Аскөк, пияз. - Аскөктің бір бұтағын алып, оны бумаға салып, қағаз бетіне тік сызық	Сұрақ –жауап. Апельсин қайда өседі? (ағашта) Дұрыс, сонда қалай айта аласыз: апельсин жеміс пе, әлде көкөніс пе? Балалардың жауаптары. Балалармен әңгіме: Табиғатта апельсиндер - жылтыр жапырақтары бар биік мәңгі жасыл ағаштарда өседі. Олардың сфералық тәжі бар, ақ хош иісті гүлдермен гүлдейді, олардан бәріңіз жақсы көретін жемістер пайда болады. Апельсиндер - сіз жақсы көретін керемет десерт, сонымен қатар олар иммунитетті күшейтетін тамаша құрал. Апельсинмен тәжірибе жасайық. Қортынды тәжірибе: Апельсин қабығының қасиеттері Ал апельсин қабығымен тәжірибе жасап көрейік. Балалар, қалай ойлайсыңдар, шарға қабық шырынын салсаңдар не болады? (Балалардың жауаптары)
--	---	--	--	---	--

сипаттайды, оларды салыстыру, ұқсастықтарды табу (қабықша, ядрошық), балғамен беріктігін тексеру. Қорытынды. Жемістердің (көкөністердің) барлық тұқымдарының ұқсастықтары бар. Оларда жаңа өсімдік үшін қоректік қор бар ядрошық бар. Ядрошық тері қабығымен қорғалған. № 2 Тәжірибе. «Жемістер мен көкөністерді бояйтын заттар» Мақсаты: барлық жемістердің шырыны бар, түсі бар екенін дәлелдеу. Құрал-жабдықтар: түрлі түсті 3-4 жеміс (киви, апельсин, қара өрік, шабдалы және т.б.); балалар санына сәйкес фильтрленген қағаз парақтары, пластикалық пышақтар және мөлдір шыныаяқтар; лупа, клеенка. Жүргізілу барысы: Адамдар жеміс шырындарын қайдан алады, олар қалай жасалады, түсі неліктен әртүрлі? Педагог жемісті үлкейткіш әйнек арқылы қарауды, содан кейін өз бетінше жеміс кесектерінің шырынын	жұппен жұмыс: Дид ойын: «Не артық?» - Балаларға жемістер бейнеленген карточкаларды ұсынамын, олардың арасында көкөністер, саңырауқұлақтар, жаңғақтар мен жидектер бар. Тапсырманы орындағаннан кейін балалар карточкалармен алмасады және оларды тексереді. Дид ойын: «Зерттеуші шеберлер» Зертханалық жұмыс ережесін қайталаймыз. Ақ халатты киіп, зертханаға барамыз. Зертханада жұмыс. Енді мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр. Менде, менде бәрі бар, Дәмім бірде қышқыл, бірде тәтті, Дәруменім пайдалы. Кім менің шырынымды ішеді Сол ақылды болып өседі. (Апельсин). -Апельсин туралы не білесіңдер? (балалардың жауаптары) Апельсинмен тәжірибе жасайық. Апельсиндер салынған үстелдерге барайық. №1 тәжірибе. «Бату –	Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді. Әркім бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды. Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, дәмінің айырмашылығын анықтауға үйренеді. Қорытынды. адам қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату. Жемістерде біздің денемізге пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы, оларда барлық витаминдер бар. Іс-әрекетті бағалау кезеңі: — Балалар, дәрумендер дегеніміз не екен? — Қай тапсырма сіздерге қатты ұнады? Тәрбиеші: Балалар сендер ұя-жақсы қатынасқандарыңыз үшін сендерге дәрігеріміз өзінің дәрумендерін сыйлыққа беріп жіберіпті.	сызамыз, аскөкпен сурет салуға болады ма? - Ол жолды қандай түспен қалдырды? Ал енді картадағы нәтижені белгілеңіз, қараңыз - Аскөк сурет салады ма? - Иә - плюс қойыңыз. Қандай түс? - Жасыл - шеңберді жасыл түске боя. Енді пиязды қолданып көрейік. -Пияздың қауырсынын алып, бүктеп, тік сызық сызамыз, пиязбен сурет салуға бола ма? - Жарайсыңдар, бәрі жақсы болды Пияз сурет салады ма? - Иә - Плюс қойыңыз. Қандай түс? Жасыл - Шеңберді жасыл түске боя. - Жарайсың! Нағыз ғалым! №2 тәжірибе. Көкөністер қызылша, сәбіз - Біз сәбіздің бір бөлігін алып, оны қағаз парағына саламыз	Сендермен бірге тексерейік. (Педагог балаларға қабықтың шырыны шарға түссе, жарылып кететінін көрсетеді). Балалар, бұл неліктен болды деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптары). Апельсин қабығы шырынында ауа көпіршіктері ғана емес, сонымен қатар сұйықтық - қышқыл бар, ол шарды тоттандырады. Тәжірибе №2 КӨКӨНІСТЕРДІҢ ҚҰРАМЫНДА СУ бар ма? Тәжірибе жүргізбес бұрын, бір болжам жасайық: көкөністерде су бар ма, жоқ па? Сынақ үшін біз әртүрлі көкөністерді алдық: картоп, сәбіз, қызанақ, қияр. Олар екі бөлікке кесіп, кесіндіні қолының бойымен жүргізді. Сіз не сезіндіңіз? Көкөністерде су бар ма? Қай көкөністе су көп? Бірақ кейбір зерттеушілер әлі де күмәнмен қарады. Содан кейін біз майда үккіштен өткізіп, оған сәбіз мен картопты үккіштен
---	--	---	---	--

	сығуды ұсынады. Шырындардың түсі салыстырылады - олардың барлығыәртүрлі. Содан кейін балалар шырынды сүзгіден өткен қағаз парақтарына тамызып, шырын кепкен кезде не болатынын күтеді. Қорытынды. Жеміс бөліктерін сығу нәтижесінде шырын сығылады; Сіз неғұрлым қатты сығыңыз, соғұрлым көп шырын аласыз.Шырын құрғаған кезде шырынның өзі сияқты түсті дақтар қалады. Сол сияқты тәжірибе көкөністермен де жүргізіледі. № 3 Тәжірибе:Күннің өсімдіктің (пияздың) өсуіне әсері» Мақсат.Өсімдіктер. өсу үшін күн сәулесінің қажеттілігін дәлелдеңіз Құрал-жабдықтар: 2 шам, 2 контейнер топырақ. Жүргізілу барысы: 1) Пиязды контейнерге отырғызыңыз. Біреуін күнге, екіншісін қалпақ астына көлеңкегесалады Жасыл желектің өсіп жатқанын қараңыз. 2) Өсімдіктен қақпақты	батпау». -Ал, қалай ойлайсыңдар, апельсиндер жүзе алады ма (балалар жорамалдары). Ал тексеріп көрейік. Сіздің алдыңызда екі апельсин бар. Олардың біреуін суы бар ыдысқа салыңыз. Ол жүзетін болады. Ал сіз қатты тырыссаңыз да, оны суға батыра алмайсыз. Екінші апельсинді аршып, суға салыңыз. Енді не? Сіз өз көзіңізге сенесіз бе? Апельсин батып кетті. Қалай солай? Екі бірдей апельсин, бірақ біреуі суға батып, екіншісі қалқып кетті ме? нені болжауға болады. (Балалардың жауаптары). Қабықтың шынымен апельсиннің суға батып кетуіне жол бермейтінін қалай тексеруге болады. (балалардың жауаптары). №2 тәжірибе. Апельсин қабығы батады ма. Қабықты суға салайық. "Апельсин қабығында ауа көпіршіктері көп. Олар апельсинді су бетіне итереді. Қабығы болмаса, апельсин батып кетеді, себебі ол ығыстыратын судан ауыр". Апельсин қабығын үлкейткіш		<i>Нәтиже бізге эскиз жасауға көмектеседі шығу.</i> - Сәбіз салады ма? - Иә -Олай болса, сәбіз салынған суреттің алдына не саламыз? - Плюс <i>Шеңбер қандай түсті болады?</i> - Дұрыс қызғылт сары. Жарайсың! - Біз қызылшаның бір бөлігін алып, оны қағаздың үстіне саламыз Сергіту сәті.«Бағбан» Біз кеше (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді) Қарақат отырғыздық (шұңқыр қазып, оған бұта отырғызуды бейнелеу) Алма ағаштарын әкпен әктедік. (оң қолды жоғары және төмен жылжытыңыз) Біз қоршауды жөндеттік. (балға соққыларына еліктейді) Біз әңгіме бастадық (шеңберге қарама-қарсы тұрады, ортаға бір бала шығады, диалог жүргізеді) Сіз біздің бағбанға айтасыз	өткізіп, дәке арқылы шырынын сығып алдық. Біз қай көкөністе сұйықтық көп екенін салыстырдық - сәбізде немесе картопта. Балалар шырыннан дәм татқысы келетіндерін білдірді.
--	---	---	--	--	---

	алыңыз. Қандай сабақ? (жарық) Неліктен жарық? Күнге қойыңыз, пияз бірнеше күнде жасылға айналады. 3) Көлеңкедегі сабақ күнге қарай созылады, күн тұрған жаққа қарай созылады. Неліктен? Қорытынды. Жасыл күйде боялу үшін өсімдіктердің өсуі үшін күн сәулесі қажет, Өсімдіктер күннен жасыл түс беретін хлорофиллді жинайды және тағам ретінде қызмет етеді. Лексикалық тақырып: «Көкөністер. Жемістер» №5 тәжірибе «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде» Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету. Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр, алма, шабдалы кремі, қияр маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна. Мазмұны. Мұғалім мен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын мұғалім	әйнек арқылы қарау. Қорытынды: сондықтан ауа судан жеңіл деп айтуға болады. Және біз оны дәлелдедік. №3 тәжірибе «Жүзімге не болады?» Бір стақан таза газдалған су немесе лимонад алыңыз да, оған жүзімсалыңыз. Ол судан сәл ауыр және түбіне батып кетеді. Бірақ кішкентай шарларға ұқсас газ көпіршіктері бірден оған жабыса бастайды. олардың көп болатыны сонша, жүзім пайда болады. Бірақ бетінде көпіршіктер жарылып, газ сыртқа шығады. Ауыр жүзім қайтадан түбіне батады. Мұнда ол қайтадан газ көпіршіктерімен жабылып, қайтадан көтеріледі. Бұл су «дем шығарғаниша» бірнеше рет жалғасады. Тәжірибе №4 «Сиқырлы лимон». Біз үлкен шыныаяққа жылы шай дайындаймыз, Екі стаканға құйамыз. Стакандардың біріне лимон шырынын сығыңыз. Қасықпен араластырыңыз. Шай түсінің қалай өзгергенін бйқауға болады..		Бізге сыйлық ретінде не бересіз? Мен сыйлық ретінде күлгін алхоры беремін,..... (жемістің әрбір атауына бас бармақтан бастап екі қолға бір саусақ бүгіледі). Біз қызықты, қызықты эксперименттерімізді жалғастырамыз. №3 Тәжірибе. Жидектер қарақат, таңқурай - Үстелде сөмкелер бар, оны ашып, жидекті алып, салфеткаға пакетке салып, алақанмен жидекті басыңыз. Қаптаманы аударып, майлықтың түсіне қараймыз. Нәтижені сызамыз. - Қолымызды сүртеміз, сыртқа шығып шеңберге тұрамыз. - Балалар, айтыңдаршы, біз бұл тәжірибелерден не білдік? Балалардың жауаптары. -Дұрыс, балалар, біз тек бояумен, қарындашпен ғана емес, табиғи бояулармен – көкөністердің, өсімдіктердің, жидектердің шырынымен де сурет салуға болатынын білдік.	
--	---	--	--	--	--

	балаларды кейбір жемістер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды арышылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім өң қалай өзгергенін айтады.	Балалар, біз сендермен тәжірибе жасадық: апельсин суға батады, батпайды, жүзім жүзеді, лимон шырыны түсін өзгертеді. Ең бастысы, жемістер біздің денемізге көмектеседі: олар пайдалы қоректік заттармен қамтамасыз етеді, соның арқасында дене күшті және сау болады. Дені сау дене микробтар мен аурудан қорықпайды.		- Кішкене тосын сый жасайық! Маған келіңіз, үстелде әртүрлі көкөністер мен жемістердің бланкілері бар, бір-бірден алып, оларды белгілі бір түсті шырынмен безендіріңіз. Біз оларды бір үлкен табаққа жапсырамыз, әдемі натюрморт аламыз. - Жарайсың! - Балалар сендерге зертхана ұнады ма? - Қандай қызықты және жаңа нәрселерді білдіңіз? Сізге қандай түстер көбірек ұнайды? - Балалар, бұл түстерді табиғи деп атауға бола ма? Неліктен? Мұнда біз табиғи түстердің құпиясын аштық.	
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға үйрету, тәрбиелеу. Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
	Экологиялық мәдениет - серуен кезінде балалаға экологиялық тәрбие беру. Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	Үнемді тұтыну. «Суды үнемді тұтыну» - тазалық процедурасын үйрету Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу «Еңбегі адал жас өрен» - балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Біртұтас тәрбие	Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Айгөлек ойыны				

	Мақсаты: <i>Қазақтың ұлттық ойындары , қазақтың салт- дәстүрі, әдет- ғұрпын, туған елге, жерге, өз Отанына деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру.</i> ойын кең алаңда өткізіледі. Ойын жүргізуші екі топтың біреуіне кезек берелі. Егер ол үзе алмаса , онда сол қатарда қалады, ал үзсе онда өзі қалаған ойыншының бірін өз тобына ала кетеді. Ойын аяқталғаннан кейін екі жақ көп болса, сол топ ұтқан болып есептеледі.				
	Эксперимент «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде» Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету. Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр, алма, шабдалы кремi, қияр маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна. Жүргізілу барысы: Педагог пен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын педагог балаларды кейбір жемістер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды аршылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште	Өсімдіктер қалай тыныс алады? Мақсаты: өсімдіктің барлық мүшелері тыныс алуға қатысатынын анықтау. Ресурстар: ыдыс мөлдір су, ұзын сабақты жапырақ, коктейль түтігі, ұлғайтқыш әйнек Эксперимент барысы: № 1 зерттеу. Біз ауа жапырақтары арқылы өсімдікке өтетіндігін анықтаймыз. Ауаны қалай анықтаймыз? үлкейткіш шыны арқылы сабақтың кесілген жерін тексеріп (тесіктер бар), сабақты суға батырыңыз (сабақтан көпіршіктердің шығуын қадағалаңыз). № 2 зерттеу. «Парақ арқылы» тағы бір экспериментті келесі ретпен жүргіземіз: 2-3 см бос қалдырып, бөтелкеге су құйыңыз; жапырақты бөтелкеге сабақтың ұшы суға батырылатындай етіп салыңыз; бөтелкенің аузын тығын	«Күздегі ағаштар» тәжірибе«Әртүрлі жапырақтар қалай түседі» Мақсаты: балаларға түскен жапырақтың ұшуының оның өлшемі мен пішініне тәуелділігін көрсету. Құрал-жабдықтар: әртүрлі пішіндегі нағыз үлкенді-кішілі жапырақтар, түрлі-түсті қағаздан қиылған түрлі ағаштардың жапырақтары, оларға таныс балалардың суреті салынған қораптар. ағаштар, «Жапырақтың ұшуы» тапсырмалары бар парақтар. Мазмұны. Педагог балаларға ағаштардың жапырақтарының түсуін әртүрлі тәсілдермен қалай көргендерін есте сақтауды ұсынады. Неліктен? -Қане, қандай жапырақтар түсетінін білу үшін тәжірибе жасайық жылдам, ал қайсысы баяу, ал қай жапырақ иіру ең әдемі. Қолыңызға бір жапырақ алып, тұрыңыз. Қолыңызды жапырақты жоғары көтеріп, саусақтарыңыздан	Тыныштық сәті: Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау. Сұрақ-жауап Ненің дыбысы деп ойлайсың-дар? Табиғат дегеніміз-бізді қоршаған орта, туған елім, ауа, күн мен жер, су, орман мен жануарлар. Табиғатқа саяхат жасауға барамыз ба? Топ бөлмесінің ішіне саяхат. Ой дамыту. тірі табиғат пен өлі табиғат бір-бірімен тығыз байланысын түсіндіру. 1-аялдама. Су Сылдырап ағып жатқан не ? -Дұрыс бұл су. -Ал судың қандай пайдасы бар? Су өлі табиғатқа жатады,ал біз адамдар суды ішеміз бізге пайдасы өте көп . Бірақ су өлі табиғатқа жатады? Сергіту сәті. 2-аялдама.	Балалар мен сіздерді ағаш туралы тағы тәжірибе жасауға шақырамын Тәжірибе № 2. Ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өрттесеңіз, онда ол өртеніп бастайды. Өрт үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарап, от адамға дос бола ала ма, жоқ па, айтыңыз Балалар: Ия, мүмкін. От бізге қалай көмектеседі? Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жағу үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет. Балалар: Орманда от жағуға болады. Тамақты отқа пісіруге болады. От адамның жауына айналғанда не ойлайсың? Ол қауіпті болуы мүмкін

	ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім өң қалай өзгергенін айтады. Қорытынды. Қызылшаны пайдаланған кезде көкөніспен ысқылаған жері бірге қызарып кетеді. Қияр (алма) маскасынан кейін бет өзінің бастапқы түсіне (тазартылған) ие болады, тері жұмсақ және тегіс болады. Ересектер көкөністер мен жемістердің теріге пайдасы туралы біле отырып, оны косметика (кремдер, маскалар) өндіруде қолдану идеясына келді. Бұл өнімдерді қолданғаннан кейін тері болады жұмсақ және барқыт, қажетті түсті алады. Ересектер өз терісіне осылай күтім жасайды.	сияқты пластилинмен тығыз жауып тастаңыз; Кішкене тесік жасап, сабақтың ұшы суға жетпейтіндей етіп салыңыз, пластилинмен бекітіңіз; бөтелкеден ауаны шығару - сабақ арқылы ауаны сорып алу. Сабақтың суға батқан ұшынан ауа көпіршіктері шыға бастайды. № 3 тәжірибе Өсімдік жапырағынан ылғалдың булануы Мақсаты: судың жапырақтардан қайда жоғалып кететіндігін тексеру. Құрал-жабдықтар: өсімдік, целлофан пакет, жіп. Тәжірибе: Өсімдікті қарастырайық, су топырақтан жапыраққа қалай ауысады? (тамырдан сабаққа, одан жапыраққа дейін); содан кейін ол қайда жоғалады, өсімдікті неге суару керек? (су жапырақтардан буланып кетеді). Біз қағазға полиэтилен пакетін салып, оны бекіту арқылы болжамды тексереміз.	жапырақты босатыңыз. Жапырақ ұшып бара жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаңыз және есте сақтаңыз: ол тез немесе баяу түсті ме, ол тіке ұшты ма, әлде шеңбер болды ма?	Жұмбақ жасыру Бар ма, жоқпа, оны анық білмейсің Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің? Ол не ? АУА - Ауа не үшін керек? - Ауаның түсі қандай? - Қолмен ұстауға болама, оны көреміз бе Табиғат аясындағы ағаштар, әсем гүлдер, тіпті бөлmemіздегі гүлдер де ауадағы шаңды жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады. 1-тәжірибие: Әр баланың қолына айналдырылған беріледі. Балалар айнаға үрлеп, ауаның бар екеніне көз жеткізеді 2-тәжірибие: Балалар енді мұрнымызды қолымызбен жауып ауымызды ашпай көрейік. - ауасыз тыныс алуға бола ма? Міне ауа да өлі табиғат Балаларды мадқтау.	бе? Балалар: иә. Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін? Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде. Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шөпті, қағазды өртеі алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады. Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі? Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар өлуі мүмкін, орман, жәндіктер өледі. Біз екінші қасиетті анықтадық. Онда нені біліп, түсіндік? Балалар: ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар.
--	--	--	---	--	--

		Өсімдікті жылы, жарық жерге қою. Сөмкенің іші тұманға айналғанына назар аударыңыз. Бірнеше сағаттан кейін сөмкені алыңыз. Бұл қайдан пайда болды? (жапырақ бетінен буланған) неге қалған жапырақтарда су көрінбейді? (су қоршаған ауаға буланған). Қорытынды: ауа жапырақша арқылы сабаққа өтеді, өйткені ауа көпіршіктерінің суға түсуі көрінеді.			
Балалармен Жеке жұмыс	Логикалық ойын: «Өз үйіңді тап» Шарты: Балаларға түрлі-түсті дөңселек тарату. Белгі бойынша балалар дөңселекті түсі бойынша үлкен шеңберлерге тұра қалады.	«Ертегілер елінде» Ертегі айту арқылы байланыстырып сөйлеуі дамиды., сөздік қоры молаяды	Логикалық ойын: «Сәулеге киімдерін жинауға көмектес» Шарты:Балалар суретке зер салып, не көріп тұрғанын атап шығады да, оларды сызық арқылы шкафқа немесе сөреге салады.	Үстел-үсті ойын: «Суретті беттестір» Шарты: Ұқсас суреттерді пішінімен түсіне сәйкес беттестіру.	«Фребель сыйы» Мақсаты: Фребель ойыншықтары арқылы балалардың таным қабілеттерін арттыру.
Серуенгедайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Карточка №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Карточка №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Карточка № 3 Жәндіктерді бақылау.	Карточка №4 Ауа- райының салқындауын бақылау.	Карточка №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
	«Еңбегі адал жас өрен» - серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру. Табиғатқа қамқорлық таныту.				

Балалардың үйге қайтуы	«Өнегелі 15 минут»				
	<i>Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің көшеде, үйде қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.</i>				
	<i>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.</i>	<i>Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.</i>	<i>Ата-аналараға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.</i>	<i>Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.</i>	<i>Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.</i>

Тексерілді:

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Топ: Ортаңғы топ.

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 09.09 – 13.09.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй күмбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй өнерін бала бойына сіңіру.</i> <i>Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.</i>				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	<i>«Өнегелі 15 минут» - Баланың денсаулығы, көңіл- күйі туралы білу, кеңес беру.</i> <i>Отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу</i>				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	<i>Картотека № 6</i> <i>«Суретші қай жерде қателесті?»</i> <i>Міндеті:</i> Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету.	<i>Картотека № 7</i> <i>Қайсысы қайда тіршілік етеді</i> <i>Міндеті:</i> жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтау. Сөздік қорын молайту.	<i>Картотека № 8</i> <i>«Құстарға көмек береміз»</i> <i>Міндеті:</i> Балаларға құстар туралы білім беру, білімдерін жетілдірету.	<i>Картотека № 9</i> <i>«Бұл қай мезгіл?»</i> <i>Міндеті:</i> күз мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айтқызу. Сөздік қорын байыту.	<i>Картотека № 10</i> <i>«Қайда не өседі?»</i> <i>Міндеті:</i> Заттардың арасында кеңістік байланыстарын қоя білу дағдыларын дамыту; өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру, белсенділіктерін және өздігінен ойлау қабілеттерін дамыту.
	<i>Ойын арқылы балаларда экологиялық мәдениетті қалыптастыру.</i> <i>Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан</i>				
Таңертенгі жаттығу	2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген <i>Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау</i>				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	<i>«Балалар кітапханасы» жобасы қазақ тілін меңгеру</i>				
	<i>«Қонаққа барамыз»</i> <i>Басбармақтың үйіне,</i> <i>Келді бүгін қонақтар,</i> <i>Бес саусағың біріксе,</i>	<i>Біз қандаймыз, қандаймыз,</i> <i>Шұғылалы таңдаймыз!</i> <i>Күлімдеген күндейміз!</i> <i>Еш уайымды білмейміз.</i>	<i>Мен де балғын гүлмін</i> <i>Автор. М. Байсариева</i> <i>Арасынды гүлдің</i> <i>Ойнап бүгін жүрдім</i>	<i>Н. Айтов. «Тату – тәтті тұрамыз»</i> <i>Бір шаңырақ астында,</i> <i>Тату –тәтті тұрамыз.</i>	<i>Шымыр, сергек денеміз,</i> <i>Спорт сүйер өренбіз!</i> <i>Біз биіктен самғаймыз,</i> <i>Қарсыластан қалмаймыз.</i>

	Текке кетпес уақытың, Барлық саусақ – тату дос, Бір – біріңе көмектес.		Қызыл, көкшіл, сары Әп-әдемі бәрі Енді ғана білдім- Мен де балғын гүлмін!	Бірге ішеміз асты да, Бірге сайран құрамыз.	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	Үнемді тұтыну – киім туралы, оны ұқыпты ұстау, дұрыс қолдану жолдарын түсіндіру әрекеті.				
	Қызығушылықты ояту. Сиқырлы қорапша топқа келеді. (ұзын жіпті байлап қорапты есіктен тарту) Балалармен бірге қорапты ашу. Хат алу., оқу. Құрметті кішкентай бүлдіршіндер, мен Маша достарың боламын. Маған мына тапсырмаларды аю аға орында деп берді. Ал мен білмеймін. Көмектесіңдерші. Балалар Маша қандай ертегіде жүреді? Маша мен Аюда Ендеше көмектесеміз бе? Барлық балалар үстелге келеді, қорапта киімдер мен оларға күтім жасау үшін заттар салынған суреттер бар. Ой қозғау. -Балалар, киімдерді қалай күту керектігін айтыңдаршы? (Балалар жауаптары). Киімге не үшін күтім жасау керек? (Балалар	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін таңертең поштамды тексердім және пошта жәшігінен ертегі кейіпкерлерінің хаттарын, тіпті бір пакет таптым. Оларда не жазғанын білгілерің келе ме? Онда Мнемоникалық жолдар бойынша сөйлем құрауға жаттығулар жазған. 1.хат: Дид ойын: «Мнемо жолмен сөйлем» Шарты: Мнемокесте арқылы киімдерге сөйлем құрау. Мнемо кесте бойынша әңгіме: Менің ойымша, бұл етік, өйткені олар қоңыр, қара және сұр. Олар былғарыдан жасалған, бұл былғары. Олардың баулары, тілі, өкшесі, табаны бар. Етік. күзде, қысқыда, көктемде киледі. (қалпақ, көйлек сөйлем құрау. 2-ші хат: Дид ойын: «Түрлі – түсті қалпақ»	Менің сүйікті бұрышым. Балалар әр түрлі иллюстрациялар қарау Тосын сәт. Көмекиі апай топқа хат жіберілгенін айтады Тәрбиеші: - Балалар, қандай тамаша! Мына жақындаңдар хатты оқыық! Педагог конверттен Білмесбектің суретін шығарады. Бұл кім балалар? (Балалардың жауаптары.) Хатты оқу. «Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерге білмесбек хат жазып отыр. Маған сіздерден көмек керек. Білім ханшайымы менен жұмбақтар сұрады. Ал мен оларды таба алмадым. Мен қатты ұялдым. Мен мұны жалғыз жасай алмаймын. Көмектесіңіздерші. Балалар Білмесбекке көмектесеміз бе? Дид ойын: «Кім тапқыр?»	Қимылды ойын: - «Ине мен жіп» Шарты: Бастаушы ине, бірінің артынан бірі ілесе жүргендер жіп, Балалар үзіліп кетсе жіп үзілген болады. Дид ойын: «Бұл заттар не үшін?» Тәрбиеші: Ал, енді мен сендерді қимыл деп атаймын, ал сендер маған осыған қажетті тақырыпты айтасыңдар. киімді біріктіру - түйреуіштер кестелеуші – инелер мен жіптер саусағын шанышты алмас үшін – оймақ тігу, жазу – тігін машинасы киімді кигізіп қою - манекен кесу - қайшы Киімді әдемілеу - үтік өрнек салу - бор мен сызғыш адам мен матаны өлшеңіз –	Менің сүйікті бұрышым. Балалар конверт табады Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, онда бірдеңе бар ма? (жауаптар). конверттің тексеру. Дид ойын: «Жамауды тап» Балалар үстелдің үстіндегі киімдерге жамауларды пішіндер бойынша табады. 1 –ші киімге тапқан жамауды сол киімдерге сәйкес түспен бояу. 2.Балалар киімге дұрыс жамау тауып жапсыру 3.Күздік киімдерді құрастыру Дид ойын: «Әрекетті атаңыз» - Киіміміз ұқыпты, әдемі болуы үшін не істеу керек? (Оған қамқорлық жасау керек) - Киімге күтім жасауды білесің бе? (Иә).

жауаптары.) -Киім адамдарға не үшін керек?(Балалардың жауаптары.) Балаларды топқа бөлу. - Үстелде қандай заттар тұр? Киім мен киімге күтім жасау заттары. -Сендер командаға бөлініп отырсыңдар, біз қай топ тапсырманы тез және дұрыс орындайтынын анықтаймыз. Дид ойын: «Киімдерді ажырату» 1-Топ: «Қысқы киімдерді атаңдар» 2-топ: Жаздық киімдерді атаңдар. 3-топ: Күздік киімдерді атаңдар. 4-Топ: Киімге күтім жасайтын заттарды атау. Саусақ гимнастикасы. «Ормандағы саусақтар». Бір екі үш төрт бес. Саусақтар серуендеуге шықты. Бұл саусақ орманға барды, бұл саусақ саңырауқұлақ терді, Бұл саусақ тазарта бастады, бұл саусақ тентек бола бастады, Е, мынау тек жеді,	Білмесбекке достары көптеген түрлі-түсті қалпақ сыйлады. Оның достары қандай қалпақ сыйлады? Балалар Білмесбекке кім қандай қалпақ бергені туралы мнемоникалық жолдар бойынша сөйлемдер құрайды: Білмесбекке көк қалпақ сыйлады, т.б. Осылайша Білмесбек тек көк қалпақ киіп жүрді, ал қалғандары жай ғана бөлмеде шашылып жатты. Бір күні ол барлық қалпақтарды жинауға бел буды, бірақ ол жинай алмады. Қане көмектесеміз бе? Дид ойын: «Қалпақтарды жинаймыз» Суретке қарап, бөлмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау. «Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды» Жасыл қалпақ жоғарыда әлүлә тұр. Сары қалпақ шкафтың оң жағында тұр..... 3-ші хатты ашу. Дид ойын: «Тігініші кірпінің хаты» -Келесі хат бізге тігініші	Жұмбақ жасыру Адамның сәні, Онсыз жоқ мәні. Бұл не? (киім) Бірнәрсеменен биік, Кейдеменен аласа. Мұндайқызық дүниеде, Көріп пе едің тамаша. (Бас киім) - Ерте тұрдым, Екі айыр жолға түстім. (Шалбар) - Әр түрлі болып келемін, Қыз бен ұл деп бөлемін. (Көйлек) Дид ойын: «Жанды сөлемдер» Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан сөздерді қатыстырып, сөйлем құрау. Білмесбекке жіберу. Дид ойын: «Көйлекті әсемде» Шарты: Балалар, сатушы бұл көйлектер көптен бері терезеде ілулі тұрғанын, ешкім сатып алмайтынын айтты. Ендеше мына көйлектерді әдемі етіп безендірейік, сонда сатып алушылар бұл көйлектерді бірден сатып алады. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Көйлектің гүлдерін бояу. 2-топ: Көйлектің жағасын	сантиметр Тәжірибе бұрышы. Айгүлге көмек. Зертханамызда қағазбен және матамен тәжірибелер жасап, оның қасиеттерін анықтайық. Тәжірибе №1 Қағазды әртүрлі жаққа тартып, жыртсақ оған не болды? (жыртылады) Иә, кәдімгі қағаз өте оңай жыртылады ал . енді матаны екі қолыңызбен шетінен оңға және солға тартсақ . Ол оңай жыртыла ма? Жоқ, матаны жырту оңай емес, оны қолмен жырту қиын, өйткені мата жеткілікті берік материал. Ал онымен не істейді? (мата созылады, кеңейеді) Иә, маталар әдетте созылады, дегенмен матаның кейбір түрлері бар, оларды созу мүлде оңай немесе тіпті мүмкін емес. Тәжірибе №2 Қағаздан жасалған киімді киіп көрейік. Дұрыс киіле ме? Жоқ. Неге? Ол тез жыртылады, беріктігі нашар. Қағаз кеңеймейді, созылмайды	Егер киім лас болса? (киім жуылады). Егер ол мыжылған болса? (киім үтіктеледі). Егер жыртылған болса? (киім тігіледі). Киімімізді шешіп алсақ, не істейміз? (Ақырын іліп қоямыз немесе бүктейміз) Дұрыс. Жарайсыңдар Киім ұқыпты және жаңа болуы керек. Тазалаймыз, үтіктейміз, жуамыз және құрғатамыз Тәжірибе №1 Қағаз мен мата сөйлей алады ма? Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме? Балалар: Иә! Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек. Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз? Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді. Тәрбиеші: Дұрыс, сыбырлайды. Енді матадан жасалған
---	---	--	---	--

	сондықтан семірді. (Кезекпен балалар жұдырықшадан саусақтарын ашады, алдымен кішкентай саусақтан бас бармағына дейін (екі рет)) Менің сүйікті бұрышым. Балалар, Машаның арқасында біз бүгін киім туралы көп нәрсе білдік, енді мен сендерге оған сыйлық беруді ұсынамын. Ендеше әр топ Машаға арнап сыйлық жасасын. 1-топ: Машаға көйлек саламыз Шарты: Трафареттен дайын көйлекті бояу. 2-топ: Машаның көйлегіне гүл жапсырамыз. 3-топ: Машаға қолшатыр мүсіндейміз 4-топ: Машаға тігін машинасын құрастырып сыйға береміз. Жасаған жұмыстарын қорапқа салып Машаға жібереміз. Балаларды мадақтау.	кірпіден келді. Ол орман адамдарына киім тігуге шешім қабылдады. Кірпінің кімге қандай киім тіккенін білгілерің келе ме? Кірпі тиінге жейде юбка тігіп берді. Кірпі тиінге қандай юбка тіккен? Киімдерді сипаттау, әңгіме құрастыру 4-ші хат Машадан келген. Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану.. • Жазда түкті қалпақ кисеңіз не болады? • Қыста шорт пен футболка киіп жүрсеңіз не болады? • Жаңбырда тәпішке киіп алсаңыз не болады? • Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады? • Желді ауа райында бас киімсіз жүрсеңіз не болады? • Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады? Сергіту жаттығуы. Таңертең ерте тұрамын, Беті қолды жуамын. Апам берген киімді, Өзім киіп аламын. Кешке үйге келгенде, Бәрін жинап қоямын. Пакеттен шыққан тапсырма. Аюдың кофтасын боя Тиіннің юбкасын жапсыру	жеңін жапсыру. 3-топ: Көйлекке ілгіш мүсіндеу. 4-топ: Дүкеншіге үлкен дүкен құрастыру.	және оңай жыртылады. - Дұрыс. Ал матадан жасалған киімдерді кию оңай - мойын арқылы жемпір киіңіз, мойынға, қолдарға, аяқтарға кие беруге болады, ол созылады, жыртылмайды. Тәжірибе №3 - Иә, мата мен қағаз әртүрлі материалдар, бірақ олар бірішама ұқсас. Мысалы, біз қағазды қолымызбен мыжысақ, оған не болады? -Матаны мыжып көрейік, қолымызбен қысайық. Енді қарашы, ол не болып қалды? (умаж) Ал дене шынықтыру сабағынан кейін шорт пен футболканы мыжып алсаң, оларға не болады? (умаж). Олар ұсқынсыз болып қалады. Сондықтан оларды мұқият бүктеп, түзету керек. Тәжірибе №4 -Матадан не істеуге болады? (тігу, жуу, кептіру, үтіктеу) Қағазды қайшымен кесуге болады. Ал мата ше? Оны қайшымен де кесуге болады. Бүгін мата туралы не	орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе? Балалар: Ештеңе! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Тәжірибе №2. Қағаз мен матаны тегістеу. Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз умаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістеңіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба? Тәрбиеші: Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны онша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды?
--	---	--	---	--	---

		Білмесбектің қалпағын мүсіндеу Машаға тігін машинасын құрастыр. Балалардың жұмысын көрмеге апару, суретке түсіру, балалаларды мадақтау.		білдік, есімізге түсірейікші? Мата қандай болуы мүмкін? Жұқа және қалың Қалың матадан әдетте қандай киім тігіледі? (қыс мезгіліне, суық мезгілге арналған киім) Мата оңай жыртыла ма? (жоқ, ол жеткілікті күшті) Сондықтан киімге абай болу керек. Айгүл тігінші болып, киім тіккенде, осы киімдерге ұқыптылықпен қарасаңыз, ол қуанады.	Балалар: Бұл тегістеледі! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі. Қортынды балаларды мадақтау.
Серуенге дайындық	Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсету. Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека № 6 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №7 Желді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №9 Торғай мен Қарғаны бақылау.	Картотека № 10 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.
	Серуен картотекасынан				
Серуенненоралу	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Біртұтас тәрбие	Ұлттық ойын- ұлт қазынасы күш сынаспақ ойыны. Мақсаты: Қазақтың ұлттық ойындары , қазақтың салт- дәстүрі, әдет- ғұрпын, туған елге, жерге, өз Отанына деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру. күш сынаспақ бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуы.Қазақтың ұлттық ойындары , қазақтың салт- дәстүрі, әдет- ғұрпын, туған елге, жерге, өз Отанына деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру. Міндеттері:Балаларды ойындары мен таныстыра отырып ойын шартын дұрыс бұзбай ойнауға үйрету.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	«Әдемі өрнектер» Міндеті: Балалар геометриялық пішіндер мен түстер және түсті таңдай біледі. Ресурстар: Геометриялық пішіндер, дайын өрнектер. Жүргізілу барысы: Дайын өрнектерге қарап отырып, берілген геометриялық пішіндерден қағаз бетінде геометриялық пішіндерден өрнек құрастырады.	Әдемі шарлар Бастыру әдісі арқылы төрт түсті шарды бір параққа түсіру. Монотопия Губка қолдану Сюжетті рөлді ойын «Дәрігер» Міндеті: балалардың Мамандықтар туралы түсініктері қалыптасады. Күтілетін нәтиже: Дәрігер, емделушінің ара-қатынасын түсініп, ойнай алады.	Көбелек Балалардың табиғат әлемінің әдемілігіне қызығушылығын арттыру. Бояулардың әртүрлі түстерін араластырып, қағаздың ортасына көбелек бейнесін келтіре жағу, екінші бетін жауып, алақанмен сипау. Монотопия Симметриялық салу	Дәстүрден тыс сурет салу. Күзгі ағаштар Дәстүрден тыс сурет салудың әдіс-тәсілімен таныстыру. Қырыққабат жапырағынан күзгі ағаш келбетін қағаз бетіне түсіру Жұмбақ жасыру. Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап, Саясында ән салып. Құстар жүрген сайрап, Салқын түссе-шешіліп, Қалады өзі жайрап. (ағаш) Жұмыс жасауда сурет дәстүрден тыс әдіс-тәсілін түсіндіру, көрсету. Қырыққабат жапырағына бояуды губкамен жағу. Бояу жағылған жапырақты қағаз бетіне бастыру. «Біздің көрме» балалардың жұмысын қортындылау	Қимылды ойын: Менің зымыраған көңілді добым. Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады. Көңілді добым, о , менің, Домалап қайда жөнелдің? Қызыл, сары, көгілдір, Жел аяқсың-ау өзің бір!
Балалармен Жеке жұмыс	Тақырыбы: Киімдер Мақсаты: мнемo кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.	Математикалық дамытушы ойындар Сұрақ-жауап	Ойын – жаттығу «Қуыршықты жуындыр» Мақсаты: балалар тазалық туралы үйренеді.. Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.	Отан туралы мақал-мәтелдер. Отан — елдің анасы Ел - ердің анасы Туған жердей жерболмас, Туғанелдей елболмас.	«Шарларды жина» Ойын мақсаты: шарлардың түсін, формасын айыра білуге үйрету. Ойын барысы: Тәрбиеші жерге әртүрлі түсті шарлар мен доптарды шашып тастап, оларды жинап, қорапшаға салуды ұсынады.
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде				

	<i>түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау</i>				
Серуен	Карточка № 6 <i>Жәндіктерді бақылау.</i>	Карточка №7 <i>Желді бақылау.</i>	Карточка №8 <i>«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i>	Карточка №9 <i>Торғай мен Қарғаны бақылау.</i>	Карточка № 10 <i>Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.</i>
	<i>Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту</i> Таңғы серуенді бекіту.				
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
	<i>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.</i>	<i>Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.</i>	<i>Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.</i>	<i>Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.</i>	<i>Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.</i>

Тексерілді:

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

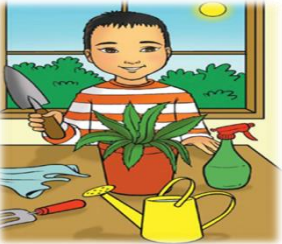
Топ: Ортаңғы топ

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 16.09 – 20.09.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	<i>Күй кұмбірі – ұлттық құндылық, ұлттық өнерді бала бойына сіңіру.</i> Балалардың көңіл-күйін бақылау. дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	<i>Өнегелі -15 мин – ата-анамен бала денсаулығы, мінез –құлқы туралы әңгіме жүргізу, кеңес беру.</i> «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	Картотека № 11 Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?» Мақсаты: Суреттегі сәйкессіздікті таба біледі.	Картотека № 12 Дид ойын: «Телефон» Мақсаты: естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізе отырып, диалогты сөйлеуді үйренеді.	Картотека № 13 Дид ойын: Танып ал да, атын ата Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту	Картотека № 14 Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз» Мақсаты: балалардың табиғатты қорғау, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдылары дамиды.	Картотека № 15 Дид ойын: «Кімге не керек» Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта біледі.
	Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Танертенгіжаттығу	3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	<i>«Балалар кітапханасы»-жобасы аясында, бала тілін дамыту.</i>				
	Жабырқауды білмейміз, Жалқаулықты сүйеміз, Біз талантты жас ұлан, Үлгі аламыз жақсыдан.	Өсеміз біз күліп-ойнап, Он саусақтың саласындай, Өсеміз біз күліп-ойнап, Бір үйдің баласындай.	Бақшамызға барғанда Жолыққан бар жандарға. Ертемен ақ пейілмен, «Қайырлы таң» деймін мен	Қуанамын мен де, Қуанасың сен де, Қуанайық достарым Арайлап атқан күнге.	«Арайлап таң атты» Арайлап таң атты, Күн шуағын шапты. Сәлем күн, сәлем жер

					Сәлем достар Бәріміз бірге болайық.
Білімберууымыны ңкестесібойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	<i>«Еңбегі адал жас өрен» жобасы аясында «Мен зерттеушімін»- экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында ұя.</i>				
	Қызығушылықтарын ояту. Таңажайып сәт: Есік қағылып, Сайқымазақ келеді. -Сәлеметсіңдер ме, балалар! -Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, мүмкін сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме? Менің сүйікті бұрышым. Ой дамыту Суреттермен жұмыс. Гүлдер екіге бөлінеді. Дала гүлдері, бөлме гүлдері. - Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер терезелердің алдына сән бергенімен қоймай, бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды. Дала гүлдері көктемде шығып, жаздай құлпырып тұрады, күз болып, күн суыта бастағанда олар қурап қалады. Сонымен қатар емдік гүлдер де болады. Оны	Менің сүйікті бұрышым Қызығушылықтарын арттыру: Дид ойын: «Кім тапқыр?» Адамдардың бәрі қызығады, Су құймасаң, сәні бұзылады. (Гүл) Ой дамыту АҚТ технологиясымен жұмыс. «Гүл» Адамдар гүлдерді жақсы көреді. Олардың сұлулығы көңілді көтерді. Гүлдер ауаны тазартады. Бірақ қыста олар өспейді, сосын адамдардың көңілі түсіп қалатын болды. Сондықтан олар гүлдерді үйде отырғызып, оны күтетін болды. Сөйтіп бөлме өсімдіктері пайда болды. Мига шабуыл Біздің бөлмемізде гүлдер бар ма? - Бөлме өсімдіктерінің қандай пайдасы бар? - Гүлдердің түсі қандай? - Гүлдердің дұрыс өсуі үшін не істейміз? Ой қозғау Балаларды топқа бөлу.	Таңажайып сәт: Маша келеді. (АҚТ технол) - Сәлеметсіңдер ме, балалар! Ой Маша. Қош келдің! Саламатсың ба? Қолыңдағы не? Маша: Менің қолымдағы – бөлме өсімдігі. Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қанша өсірсем де өспейді. Қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме? Тәрбиеші: Маша сен ренжіме, сенің қолыңдағы гүл жасанды гүл, сол себепті ол гүл өспей тұр. Ал, біздің балаларымыз сізге табиғи гүлдің қалай өсетінін көрсетеді. - Балалар біз Машаға гүлді қалай отырғызып, баптауға болатынын көрсетеміз бе? - Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды. Гүлдердің де жанды	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін мен сендердің бәріңді кішкентай ғалымдар еткім келеді. Сендерге ғалым болып, жұмыс жасаған ұнай ма? Ендеше бәріміз мына сиқырлы таяқшаның көмегімен ғалым боламыз. Мынау біздің зертханамыз. Тәжірибе №1 Ой қозғау. Қазір қандай мезгіл? Неліктен гүлдер күзде солып қалады? Мақсаты: өсімдіктің өсуінің температураға, ылғал мөлшеріне тәуелділігін анықтау. Құрал-жабдықтар: өсімдіктері бар кастрюль; өсімдік сабағының диаметріне сәйкес ұзындығы 3 см резеңке түтікке салынған шыны түтік; мөлдір контейнер. Тәжірибе барысы: Суарар алдында судың температурасын өлшеп (су жылы), сабағынан қалған	Менің сүйікті бұрышым Ертегілер әлемі Ғажайып сәт. Аудио: «Ертегілер» әні қайырмасын қосу. Балалар өлеңде не туралы айтып жатыр? Сендерге ертегі тыңдаған ұнай ма? Ендеше «Ғажайып гүл»ертегісін тамашалық. АҚТ технологиясымен Баяғы өткен заманда бір гүл өмір сүріпті. Гүлдің басқа достары болмапты. Бір күні күн бұлттанып, жаңбыр жауа бастайды. Гүл жаңбырдан қаша алмайды. Жаңбыр жауып, басылған соң, күн қайта ашылады. Кейін гүлдің көңілі көтеріліп, қуанады. Ол әртүрлі қимыл жасап билейді. Бір кезде оның басындағы тұқымы жерге себіледі.

	үлкен топқа барғанда толық білетін боласыңдар. Дид ойын: «Гүлдерді өсір» Шарты: Қиылған суреттерді реті бойынша тамырдан бастап құрастыру. «Қармақ» Шарты: Сұрақтар ілмегі арқылы жауап беру. Гүлдердің құрлысы: тамыры, сабағы, жапырағы Дид ойын: «Гүлдер әлемі» Мозайка гүл құрастыру арқылы топқа бөлу. 1-топ: Дала гүлін салу. Дәстүрден тыс әдіс-тәсіл арқылы трафаретпен раушан гүлінің суретін салу. 2-топ: Бөлме гүлі. Геран гүлін берілген гүл отырғышыға қиып жапсыру. Тәжірибе №1. «Сумен және сусыз» Міндеті: өсімдіктердің өсуі мен дамуына қажетті сыртқы орта факторларын (су, жарық, жылу) бөліп көрсету. Құрал-жабдықтар: екі бірдей өсімдік (бальзам), су.	1-топ Дид ойын: «Сиқырлы себет» Шарты: Себеттен сипап сезіп, заттарды алу. Гүлге суқұйғыш, сусепкіш, шағын күрек. Сергіту сәті: Тербеледі ағаштар Алдымнан жел еседі Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен болып өседі. 2-топқа тапсырма. Дид ойын. «Гүлді қалай күтеміз» Суретке өз ойын айту. Сурет арқылы гүлдің күту жолдарын айтады. шүберек, су сепкіш, су бүркегіш, таяқша беріледі. Тым көп су құюға болмайды. Су бүркегішпен қатты сепсе, жапырақтары сынып қалуы	табиғат, адамдармен сөйлескендей олармен де сөйлесіп, өз ілтипатыңды білдіріп, баптап, күтіп, сүйіспеншілікпен қарап, еркелетіп тұру қажет. Гүлдердің құрылысын қарайықшы: тамыры, сабағы, жапырағы, күлтешелері болады. Дид ойын: «Гүл отырғызамын» Тәжірибелік жұмыс. - Балалар, біз тәжірибе жүзінде Машаға гүлді қалай отырғызу, қалай күтіп баптау керектігін көрсетейікші. Алдымен бәріміз алжапқыш тағып алайық бағбан, ғалым боламыз. - Алдымен, гүлдің өскінін қиып алып, оның тамыры шыққанына суға салып қоямыз. Шелекке құнарлы топырақ салып, тамыры бар өскінді сол топыраққа отырғызамыз. Тамыры топырақтың астында болады, олар көрінбейді, гүлдердің су ишуіне көмектеседі, сондықтан да оларға су құйып тұру қажет. Гүлдердің тамыры дем алып тұру үшін, топырағын	діңгекке су құйып, оған алдымен шыны түтік салып резеңке түтік кигізіп, бекітеді. Шыны түтіктен су ағып жатқанын бақылаңыз. Суды қармен салқындатыңыз, температураны өлшеңіз (ол суық болды), оны құйыңыз - түтікке су кірмейді. Қорытынды:Күзде тамырлар суық суды сіңірмейтіндіктен, су көп болғанымен гүлдер қурап қалады. Тәжірибе №2. Өсімдікте не болады? Мақсаты: жапырақтан су буланған кезде өсімдікке не болатынын анықтау. Құрал-жабдықтар: суға малынған губка. Тәжірибе: Қане бәріміз секірейік. Секіргенде не сезінесіз? (ыстық); ыстық болған кезде не болады? (тер шығады, содан кейін ол жоголады, буланады). Қолымызды су буланып кететін жапырақ деп елестетейік. Губканы суға салып, білекте ұстау. Қандай сезімдер болып жатыр? (суық сезіну).	Гүл оны байқамайды. Гүл тағы да менің достарым жоқ, деп мұңайып жылай бастайды. Қарап тұрған күннің көзі жабылып, тағы да жаңбыр жауады. Жаңбырдан соң, гүл жан-жағына қараса кішкентай-кішкентай гүлдердің шыға бастағанын көреді. Гүл: «Енді менің достарым көбейді, алақай» - деп қуанады. Содан бері әр-түрлі гүлдер жерге шыға бастапты. Ой қозғау. Сұрақтар ілмегі Ертегі ұнады ма? Гүлдің достары қалай көбейді? Оған нелер көмектесті? Бұлт, күн қай да мекендейді? Гүл қайда өмір сүреді? Жоғары-төмен ұғымы. Гүлдердің түстері қандай болады? Күннің түсі қандай?
--	---	---	---	---	---

	 Тәжірибе барысы: Өсімдіктердің неліктен сусыз өмір сүре алмайтынын анықтау (өсімдік құрап қалады, жапырақтары құрайды, жапырақта су бар); бір өсімдік суарылып, екіншісі суарылмаса не болады (суармаса өсімдік кеуіп, сарғайып, жапырақтары мен сабағы икемділігін жоғалтады т.б.)? Біз бір апта ішінде суаруға байланысты өсімдіктердің күйін бақылау нәтижелерін шығару. Қорытындылаймыз Иә, өсімдіктер сусыз өмір сүре алмайды. Сайқымазақ не деген керемет балар рақмет сендерге, мен үйіме барып, гүлдерімді өсіремін Су болыңдар. Дид ойын: «Гүлге су құямыз»	мүмкін. Гүлдің жанында жүгірме, ойнама, гүл құлауы мүмкін. 3-топқа тапсырма Дид ойын: «Гүлді ретімен құрастыр» Шарты: Фетр материалдан жасалған гүл құрлысын ретімен кнопқа арқылы құрастыру Тәжірибе алаңы Кішкентай ғалымдар. «Гүл қайда жақсы өседі?» Міндеті: өсімдіктердің өсуі мен дамуына қолайлы жағдайларды анықтау, өсімдіктердің топыраққа тәуелділігін негіздеу. Құрал-жабдықтар: екі бірдей кесінді, су құйылған ыдыс, топырақ, өсімдік күтіміне арналған заттар. Тәжірибе барысы: Топырақсыз өсімдіктер ұзақ өмір сүре алатынын анықтаңыз? (мүмкін емес); олар қай жерде жақсы өседі – суда немесе топырақта? Герань ишамын әртүрлі контейнерлерге салыңыз – суға және топыраққа. Бірінші жаңа жапырақ пайда болғанда оларды бақылау; Қорытынды: топырақтағы өсімдікте бірінші жапырақ тезірек пайда болады,	қопсытамыз. Тәрбиеші Машамен бірге гүлге су құйып, топырағын қопсытып көрсетеді. Маша Рахмет балалар! Тәрбиеші: - Жарайсыңдар! – Енді отырғызған гүлімізді терезе алдына қоямыз. Гүлдер күннің көзін жақсы көреді. Машаға сыйлық ретінде гүл жасап берейік. Дид ойын:«Гүл сыйлаймыз» Балаларды топқа бөлу 1-топ: Үлкен құмыра құрастыру. 2-топ: Гүлдерді бояу. 3-топ: Құмыраға гүлдер жапсыру. 4-топ: Гүл қоятын стол мүсіндеу. Бәрі бірге тақпақ айту Гүл өсірдім бөлмеме Болат Үсенбаев Көркі болған үйімнің, Гүлді көрсем сүйіндім. Қызыл, аппақ гүлдерім Күнменен мың құбылдың. Маша балаларға рақмет айтып қоштасады. Тәжірибе №2 ӨСІМДІКТЕРГЕ ҚОРҒАНУ ҮШІН НЕ КЕРЕК? Міндеті: Өсімдіктердің қоректенуі үшін жарықтың	Жапырақтардан су буланғанда не болады? (олар мұздайды) Не өзгерді? Мақсаты: Жапырақтан су буланғанда олардың мұздайтынын дәлелдеу. Тәжірибе қортындысы. Термометрді алып, дымқыл шүберекпен орап, жылы жерге қою. 5-10 минуттан кейін температураның неге төмендегенін тексеру? Матадан су буланған кезде салқындау пайда болады. Салқын болғанда өсімдіктің өсуі бәсеңдейді. Ой қозғау. - Гүлдердің ұзақ уақыт ауырмай, жайқалып тұруы үшін не істеу керек? - Күтіп - баптау керек. Гүлдерді жұлмау керек. Гүлдерді баспау керек. Гүлдер өсіп тұрған бөлмеде біз өзімізді қуанышты сезінеміз, көңіліміз көтеріңкі болады. Олардың көптеген түрлері болады. Түстері де әр түрлі болады. Гүлдер біздің досымыз. Сұрақ –жауап. Сендерге ғалым болған ұнады ма? Нені зерттедік? Балаларды мадақтау.	 Күннің пішіні қандай? Бұлттың түсі қандай? Ендеше бізде гүлге достар жасап береміз бе? Шығармашылық бұрыш 1-топ: Гүлдерді құрастыру Қатар-қатар тұрамын құрастыруға барамын, 2-топ: Гүлдерді жапсыру Адымдап жүрем нық басып, Жапсырайық гүлдерді топтасып 3-топ: Трафарет арқылы гүлдің суретін салу Секіріп келем қуана, сурет салам қаншама 4-топ: Үлгі бойынша гүлді мүсіндеу Оңға-солға қарайын Ермексазды алайын Мүсін жасап гүлдердің Себетіме салайын. Балаларды мадақтау.
--	---	--	---	---	--

Шарты: Гүлдерге су құятын Ыдысты мүсіндеу.

Тақпақ

Гүлім, гүлім, өсе бер,
Әдемі боп, асыл боп.
Күндей жайнап кете бер,
Қызыл, сары, жасыл боп.

Қорытынды.

-Балалар, бүгін бізге кім келді?

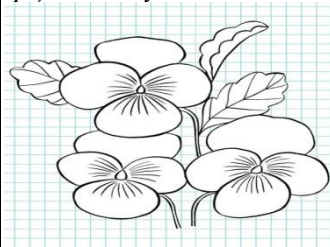
-Біз оған не өсіруге көмектестік?

-Бөлме гүлдеріні не үшін қажет деп ойлайсыңдар?

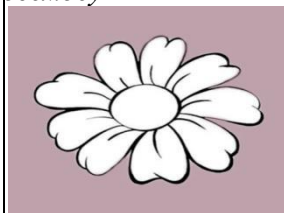
Балаларды бағалау, мақтау, мадақтау.

өсімдік жақсы күш алады;
суда өсімдік әлсіз болады.
Дид ойын: «Гүлді алқап»
Балаларды топқа бөлу.

1-топ: Берілген гүлді гуашь арқылы бояу

2-топ: Берілген гүлді түрлі – түсті ермексаз жағу арқылы әсемдеу

3-топ: Себетке гүлдер жапсыру.

Тақпақ

Қызыл жасыл гүл егін,
Баптап, күттік, түрлеттік.
Қалмасын деп қуарып,
Апта сайын суардық.

қажеттілігін анықтау

Материал: Қатты жапырақтары бар бөлме өсімдіктері (фикус, крассула) гипс.

Жұмыс барысы:

Балалардың болжамдары тәжірибе арқылы тексеріледі: жапырақтың бір бөлігі гипспен жабылады, өсімдік бір апта бойы жарық көзіне қойылады.

Бір аптадан кейін балалар қорытынды жасайды:

жарықсыз өсімдіктерде тамақтану қалыптаспайды. Өйткені гипстелген жапырақта өсу тоқтатылған.

		Гүлдендірдік ауланы, Аулада гүл қаулады. Сылдырмақ. Балаларды шеңберге шақыру. Сұрақ –жауап Рефлексия Балаларды мадақтау. Смайлктер беру			
Серуенгедайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет -Балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру. Серуенге шығу,				
Серуен	Картотека № 11 Торғай мен Қарғаны бақылау	Картотека № 12 Күнді бақылау.	Картотека №13 ауа- райын бақылау	Картотека №14 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.	Картотека №15 Аула маңындағы көліктерді бақылау.
	Серуен барысында экологиялық мәдениетті қалыптастыру аясында, табиғатты бақылау. Серуен картотекасынан Қауіпсіздік ережелері – серуен кезінде бала қауіпсіздігін бақылау.				
Серуеннен оралу	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Үнемді тұтыну. «Суды үнемді тұтыну» Жуыну гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Біртұтас тәрбие	Ұлттық ойын ұлт қазынасы «Ұшты-ұшты» Мақсаты: Қазақтың ұлттық ойындары , қазақтың салт- дәстүрі, әдет- ғұрпын, туған елге, жерге, өз Отанына деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру. Міндеттері:Балаларды ойындары мен таныстыра отырып ойын шартын дұрыс бұзбай ойнауға үйрету.Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеуәрекеті, кітаптарқарау және	Дид ойын: «Гүлзардағы көбелектер мен гүлдер» Шарты: гүлзарға топырақтың орнына, қарақұмық жармасын салады. Балаларға жасанды гүлдерді таратып, гүлзарға	Дид ойын: «Аңдардарды үйлеріне орналасыр» -Мына үйлер қандай? -Үлкен үй неше қабатты? - Демек үлкен үйде қандай аң тұрады?	Шығармашылық орталық. Мен суретші боламын Қолға қалам аламын Табиғаттың байлығын Ақ қағазға саламын. Балаларды топқа бөлу, шығармашылық жұмыс.	Миза шабуыл. Логикалық есептер. -Үш бұрыштың әр бұрышына отыру үшін неше торғай керек? -Дөңгелекте неше бұрыш бар?	Миза шабуыл. Дид ойын: «Кім тапқыр?» Шарты: жасырған жұмбақты шешу. 1. Бір зат бар дүниеде құшағы кең

тағы басқа әрекеттер)	отырғызуды ұсыну. Оған көбелектер мен гүлдерді орнату. Дид ойын: «Ретімен қою» Шарты: сөреге 2 гүл, ал жоғарғы сөреге 3 гүл отырғызғыш қою. Ашық сұрақ «Гүл қанша? Горшок нешеу? Қайсысы көп (аз): гүл ма, әлде горшок пе? 2 аз ба, әлде 3 аз ба? Олардың санын тең болуы үшін не істеу керек?» Тақпақ Гүлдер Гүльнази Назарова Гүлдер, гүлдер көп гүлдер, Қандай сұлу көпсіңдер. Тербелесің жай ғана Желмен бірге шайқала. Өсіңдерші жайқала. Гүлім, гүлім, гүлімсің, Қандай әсем, сұлусың.	-Ортаңғы үйдің аңын тауып бер? -Кішкентай үйде не тұрады? Дид ойын: «Алға – артқа, оңға – солға» Сюжетті суреттермен жұмыс. Дид ойын: «Кім тапқыр» Жұмбақтар сыры Су құйсаң болды Кетеді бойлап Әдемі жұпар, Не? Көрші ойлап?! Гүл Шуақты жақсы көреді, Шырайланып күледі. (Гүл) Мұзастындақыстайды, Жасылтонынтыстайды. (Гүл)	1-топ: Дид ойын: «Күзгі табиғат» Шарты: Пейзаж құрастыру. Өз ойын айту. 2-топ: Дид ойын: «Гүлдер натюрморты» Шарты: Себетке әр түрлі гүлдерді жапсыру. 3-топ: Дид ойын: «Гүлді көйлек» Шарты: Көйлектегі гүлдерді мақта таяқшасымен бояу. 4-топ: Дид ойын: «Гүл күлтелері» Шарты: Гүлдің әр күлмесіне ермексазды жағу арқылы әсемдеу. Гүл өсірдім бөлмеме Болат Үсенбаев Үлгі болып өзгеге, Гүл өсірдім бөлмеме. Сұлулықтың сыйлығын Апарамын көрмеге.	-Төрт бұрыштың бұрыштарында үш торғай отыр, дұрыс отыр ма, Неше торғай жетпейді? - Үй қандай пішіндерден тұрады? Құрт қандай пішіндерден тұрады? - Машина қандай пішіндерден тұрады?	Ұшқан құс, жүйріген оқ бәріне тең Адамзат, жан жануар соның арқасында Мәңгілік өсіп өнеген. (Жер) 2. Таңмен көзін ашады Әлем нұрын шашады (Күн) -Балалар адамдар күннің жарығы және жылуынсыз өмір сүре ала ма? -Ал жануарлар мен өсімдіктер ше? -Әрине жоқ жер бетіндегі барлық тіршілік иелеріне сәуле, жарық, жылу өте қажет балалар. 3. Дәміде жоқ, түсінде жоқ Пайдаланбас кісінде жоқ. Су 4. Бір нәрсе жермен көктің арасында Көрмейді өзі түгіл қарасыда Білінбей жер бетінде жүрсе дағы Пайдалы адамзаттың баласына (ауа) Дид ойын: «Шатастырма» 1. Көктемде қар жауады.
------------------------------	--	--	--	--	--

					2. Қазір жаз мезгілі? 3. Көктемде қар ериді? 4. Қыста жапырақтар сағаяды? 5. Жыл мезгілдері: қыс, көктем, жаз, күз. 6. Жаз ең суық жыл мезгілі 7. Қыста құстар жылы жаққа ұшып кетеді? 8. Жазда балалар оқиды?
Балалармен Жеке жұмыс	Дид ойын: «Затты сипаттау» Мақсаты: Заттарды көріп сипаттауды өз ойын айтуды біледі	Дид ойын: «Үй жануарлары мен жабай жануарларды ата» Мақсаты: Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы түсінеі. Суреттен топтай аады.	Дид ойын: «Табиғат құбылыстарын ата» Мақсаты: табиғат құбылыстары жөнінде түсінеді қар мен жаңбыр-ды ажырата алады.	Дид ойын: «Бұл қандай құс?» Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеп айта алады.	Дид ойын: «Гүлдер біздің досымыз» Мақсаты: гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын түсінеді.
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека № 10 Торғай мен Қарғаны бақылау	Картотека № 11 Күнді бақылау.	Картотека №14 ауа- райын бақылау	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.	Картотека №13 Аула маңындағы көліктерді бақылау.
	«Еңбегі адал жас өрен» - серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру. Табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту.				
Балалардың үйге қайтуы	«Өнегелі 15 минут» Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің көшеде, үйде қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
	Ата-аналарға кеңес: «Үйде ойын бұрышын	Кеңес: мысалы: «Егер ата-аналар дүкеннен баланың	Балалар отбасында өздері не істей алатындары	Кеңес: «Бала өміріндегі	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға

	ұйымдастыру».	ұнатқан ойынышығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет.	туралы әңгімелесу.	ойынышықтың маңызы».	тілек білдіру
--	---------------	--	--------------------	----------------------	---------------

Тексерілді:

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Топ: Ортаңғы топ.

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 23.09 – 27.09.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Бейсенбі	Жұма	
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй өнерін бала бойына сіңіру. Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Өнегелі 15 минут» - Ата-аналармен амандасу. Баланың денсаулығы, көңіл- күйі туралы білу. отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	Картотека № 16 Дид ойын: «Жапырақты ажырат» Міндеті: Ұқсас белгісіне қарай жапырақтарды таба біледі.	Картотека № 17 Дид ойын: «Не қайда өседі» Міндеті: Балалар өсімдіктер туралы түсіне отырып, заттар арасындағы кеңістік байланыс-тарын анықтау арқылы өсімдік-терді өсу орнына қарай топтастыра алады.	Картотека № 18 Дид ойын: «Табиғат құбылыстарын ата» Міндеті: табиғат Құбылыстарын ажырата алады.	Картотека № 19 Дид ойын: Құрылымдалған ойын: Міндеті: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуді, оларды ажырата біледі.	Картотека № 20 Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз» Мақсаты: балалар табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау дағдыларын түсінеді.

	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңертенгіжаттығу	4 аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Тілге бойлау» жобасы аясында бала тілін жамыту.				
	Біз балдырған баламыз, Құстай қанат қағамыз. Дүниені аралап, Оқып білім аламыз. Көзді салып қараңыз, Былай қанат қағамыз. (Б.Бөрібаев)	Тіл ұстарту жаттығуы Өс- өс- өс, Тігіп алдым қос, Екіге екіні қос. Көңілде жоқ қос. Өс-өс-өс. Өнегелі болып өс. Ұқыпты боп өс. Ағаиш тез- тез өс.	Ж.Мұхамеджановтың «Сыйлаймын» Атаменен ананың Айтқан тілін аламын. Үлкен кісі жұмсаса, Қайда болсын барамын. Төсекті өзім жинайымын, Ешкімді де ұрмаймын. Ешкім маған тимейді, Мен де бәрін сыйлаймын.	Достық Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан	Күн нұрындай көңілім, Даламдай кең пейілім. Жүрегім толы мейірім, Бәріне ортақ шуағым, Қайырымдыболамын.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында - «Жас эколог» экологиялық жоба аясында балаларға күз мезгіліндегі табиғат туралы түсінік, зерттеу жұмыстарының кіріктірілген ұйымдастырылуы				
	Ағаиш бұйымдар иллюстрациялық суреттер қарау. Ой қозғау. Айтыңдаршы, адамдарға ағаиштың қасиетін білу не үшін қажет? Адамдар ағаишты өмірде қалай пайдалану керектігін, оны өңдеуді және онымен не істеу керектігін білу үшін оның қасиеттерін үйрену керек.	Тосын сәт. Орманыш атайдың телеграммасы. Ол бізді өзінің орманына қонаққа шақырады. Барамыз ба балалар. Ой қозғау. Орман бізге не үшін керек? Орман – құстар мен жануарлардың мекені. Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды. Орман бізге құрылыс	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін мен сендерді табиғатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге шақырғым келіп отыр. Ой дамыту Табиғат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді. Құстар ән айтуды үйретеді. Егістік пен бақшадағы аралар бізге еңбек етуді үйретеді. Қар тазалыққа, күн мейірімділікке	Ертегі әлемі бұрышы. Балалар Ағаиштар туралы ертегі тыңдағыларың келе ме? Ертеде Шырша, Қарағай Роуэн ,Қайың ағаиштары дос болыпты Олар бір күні өз-өздерімен мақтаныпты. Жаңа жылдық шырша - «Менен артық таба алмайсың, мен қыс бойы жасылмын. Нағыз сұлулық	Тілек шоғы. Балалар гүл арқылы бір-біріне тілек тілейді. Сөйлеуді дамыту. Миға шабул. Жұмбақ жасыру. Жапырақты бояды, Атырапты бояды. Бояп-бояп барлығын Сап-сары ғып қояды. (Күз) Дид ойын:

	Орман - бұл біздің досымыз, онда әр түрлі ағаштар өседі. Алдымен ағаш кесіледі, содан кейін оны бұтақтардан тазартады, бөренелерді зауытқа апарады, сонда оларды тақтай етіп кеседі, содан кейін ағаштан заттар жасайды. Балалар, ағаштан қандай заттар жасалады? Балалар: жиһаз, орындықтар, ойыншықтар. Дұрыс. Ағаштарды қорғау керек, олардан адам өміріне өте қажет көптеген пайдалы заттар жасауға болады. Қызығушылықты ояту. Енді мен ағаштың қасиеттері туралы сөйлесуді және зерттеу жүргізуді ұсынамын. №1 тәжірибе «Ылғалға төзімділік» Тәрбиеші : Ендеше судан ағаш кесегін шығарайық. Оған не болғанын қараңыз. Ол қарайып ісініп кетті. Неліктен бұлай болды? Ағаш суда ұзақ жатып, суды сіңіреді. Қорытынды: ағаш ылғалды сіңіреді және одан нашарлайды.	материалдарын береді. Орман бізге таза су мен ауа береді. Жарайсыңдар! Қазір орманға барайық, бірақ немен барамыз. Балалар: Автобуспен барайық. Автобус макетін құрастыру. Автобусты қандай пішіндермен құрастырдық. Атау. Жолда көңілді болу үшін «Күз» туралы ән айтамыз. АҚТ технологиясымен. Орманға келдік. Орманы атай балаларға қарай келеді. Орманы атай: Достар! Менен қорықпаңдар, мен сендерді ренжітпеймін, сендерді көргеніме өте қуаныштымын. Міне, мен сендерге жұмбақтар дайындап қойдым. Дид ойын: «Кім тапқыр?» Аспандағы алып доп, Жарқырайды жарық боп Күн. Ағайынды бәрі: Шықса – көк, Түссе – сары. Жапырақ Көкте туып, Жерде өледі. Жаңбыр Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып.	үйретеді. Барлық орман тұрғындары берік достыққа үйретеді. Жыл бойы табиғаттан көп нәрсені үйрену керек. Бізді алда не күтіп тұрғаны және бүгінгі табиғат бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма? Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады. Ендеше серуенге шығамыз. Ауа райын бақылау Балалар көңіл күйлерің қалай? (балалардың жауаптары) Ой қозғау. Ал ауа райы қандай, бірге анықтап көрейік. Аспанға қарайықшы. Біз күн сәулесінен ләззат аламыз ба? Бүгін жел соғып тұр ма? Оны қайдан білдік? Түсіндірме жұмыс: Аспанда бұлттар қалқып жүр, әрқайсысы бізге біртүрлі болып көрінуі мүмкін. Күн жиі бұлттардың артына тығылып, тығылмақ ойнағандай болады. Күн бізден жасырынғандықтан, сыртта салқын. Жел ағаштардың бұтақтарын шайқайды, жапырақтары түседі. Тәрбиеші: Бұл қандай мезгіл екенін еске түсірейікші? Көк майсалы көрікті Алқаптағы көп егін	сонда. Ал мен инелерімді 5-7 жылда бірте-бірте ауыстырып отырамын . Бірақ бәрі бірден емес, өз кезегінде, сондықтан мен әрқашан жасылмын. Жаңа жыл түні олар менің айналамда билейді. Ал олар менен қағаз, жасанды жібек жасайды, меннен үй салып, музыкалық аспаптар жасайды. Мынадай : мен бәрінен әлдеқайда жақсырақ және қажеттің деп мақтанады. Қарағай: Мен де ең әдемі ағашпын . Менің діңім біркелкі, ал инелер шыршадан ұзынырақ . Ал олар менен үйлер мен моншалар салады. Мен де кеме жасайды. Мен ең маңызды ағашпын деп мақтанады. Роуэн – Я мақтаныңдар, мақтаныңдар <u>мен сендерге айтайын</u> : меннен жұқа және сымбатты нәрсе таба алмайсыңдар. Ал күзде сары түсті киім кисем, жидектерімнің шоғыры алыстан көрінеді, құрамында дәрумендер көп. Қыста қанша құсты аштықтан құтқарамын! Ал адамдар оларды жеуге	“Күз белгісі неде?” Күзде жапырақтар... (сарғаяды) Күзде күн ... (суып, жаңбыр жауады) Күзде құстар... (жылы жаққа ұшады) Күзде түн... (ұзарады) Күн... (қысқарады) Күзде жеміс-жидек... (піседі) Күзде жазғы демалыс бітіп... (оқу басталады) Математика Дид ойын: «Жапырақтың түсі қандай?» Шарты: Жапырақтар жинау. Балалар жинаған жапырақтарын ажыратады. (түсін, пішінін айтады) Көркем әдебиет Қ.Шаңғытбаев «Күзгі жапырақтар» Алтын, сары, қызыл, көк, Алуан-алуан жапырақ, Күзгі бақта күлімдеп. Көз тартады жалбырап Әлең жолдарын қайталау арқылы
--	--	--	--	--	--

	Сондықтан ағаштан жасалған заттар сыртқа қарағанда үй ішінде жақсырақ қолданылады. - Тәрбиеші: Ағаш заттардың бұзылмауына қалай көмектесуге болады? Балалар : Олар боялған кезде қалпын жақсы ұстайды.. Тәрбиеші: Сондықтан біздің бақшада, орындықтар, құмсалғыш, сырғанақ боялған Тәжірибе № 2 Ағашты өңдеу оңай. Қайрауышты алып, ағаш қарындашты қайрауға тырысайық. (Олар қарындашты қайрап жатыр.) Сіз қалай ойлайсыз, егер сіз қарындашты оңай қайрай білсеңіз, бұдан қандай қорытынды шығаруға болады? Балалар: Ағашты арамен кесуге, жонуға қайрауға болады. Біз ағаштың қандай қасиетін білдік? Балалар: ағашпен жұмыс істеу оңай. Ағашты өңдеуге болады. Шығармашылық бұрыш	Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. Бұлт Гүлдейді құлаққа Оны ешкім көрмейді. Жел Жарайсыңдар балалар, барлық жұмбақтарды шешіңдер, айналаға қараңдаршы, орман бізді қалай қарсы алады, құстар ән салады. Табиғат дыбыстарын тыңдайық (табиғат дыбыстары жазылған аудио тыңдау) Ал, балалар, Ойнайық, демалайық. (дене шынықтыру минуты) Біз орманға бардық, Аяқтарды жоғары көтеріп жүру. Бұталардан секірдік, Ағаштарға созылдық, Жапырақтар тердік Ұзақ жүріп шаршадық Қайта серуенді жалғастырайық! Аудио дыбыс. Орманы: Ай-ай-ай, мен бірдеңені басып кеттім, аяғым ауырып тұр, қараңызшы. Әй, бұл шыны кесегі. Балалар бұл шыны қайдан шықты. Тәрбиеші: Балалар, Орманыға көмектесейік,	Бұл күндері киіпті Сары жібек көйлегін. Жел тынымсыз гүлдеп, Болып кетті тым бұзық. Шуылдайды тал, терек, Жапырағын жұлғызып. Мына өлең жолдары қандай мезгілді бейнелеп тұр? Күз мезгілі несімен ұнайды ? Біз ауладағы ағаштарға назар аударайық. Оларға не болады? Балалар: ағаштардағы жапырақтардың түсі өзгерді (сары түсті). Жапырақтары ағаштардан түсіп жатыр. Тәрбиеші : Балалар , қалай ойлайсыңдар, жел ағаштан жапырақтардың түсуіне көмектесе ме? Тексерейік. «Жел» тыныс алу жаттығуы Жеңіл желдеткіш соғып жатыр - фф Жапырақты осылай шайқайды – ффф (тыныш, еркін дем шығару) Қатты жел соғып тұр ... Жапырақты осылай шайқайды - ффффф... жапырақтың түсуі Баланың алақанына жапырақтар қойып, оны үрлету. Жаттығу кезінде балаға жапырақтың желмен ұшып түсуі туралы мәлімет береу. Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай ғалым болғыларың	қарсы емес. Солай! Қайың Мен туралы қаниама ән шығарды. Ал менің арқам ақ, сенікіндей емес . Ал менімен суықты да емдей алады , буындар ауырмас үшін тұнбаммен сүртеді. Менің отыным көп жылу береді. Менен жиһаз, шаңғы, шайыр да жасайды. Сондықтан мен ханшайыммын! Дейді. Бір күні орманның үстінен қатты жел ұшып, ағаштардың барлық мақтанышын өшіреді. қайыңдар, тау күлі, қарағайлар, шыриалар қатты қорқып кетеді де бір-біріне қарап, өздерінің мінез -құлқынан ұялып, қайтадан бірге өмір сүре бастайды. Осылайша олар орманда бірге өмір сүреді екен. - Балалар, ормандарда, саябақтарда әдемі ағаштар өсу үшін, оларға көңілді құстар ұя салу үшін оларға қамқорлық жасауымыз керек Қызығушылықты ояту. Енді мен ағаштың қасиеттері туралы сөйлесуді және зерттеу	жаттау. Қоршаған орта Ой дамыту. АҚТ тех. Күзгі орманға саяхат. Күз мезгілін бейне таспадан көрсету.Күзгі орманды тамашалау. Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады? - Неліктен алтын, жомарт күз дейміз? - Күз мезгілінде бау-бақшада не піседі? Дид ойын: «Саябақтағы жемістер» Шарты: Үстелдің үстіндегі табақшадағы жемістер мен көкөністерді айырып жинау. Шығармашылық бұрыш Балаларды сары,қызыл, жасыл жапырақтар арқылы топқа бөлу. Жұмыс жасаудың әдіс тәсілдерін көрсету түсіндіру. 1-топ:Сары жапырақтар .
--	---	---	---	--	---

	Дид ойын: «Ағаш бұйымдар» Шарты: топтағы ағаш бұйымдарды атау. Балаларды топқа бөлу. 1-Топ: Қуыршаққа кроват салу 2-Топ: Үш аюдың орындығын ретімен құрастыру. Торғай ағаш қорғайды Жақан Смақов Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкентай торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды, Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. Балаларды мадақтау.	оның аяғын таңсын, дәрігер Айболитті шақырайық. Доктор Айболит: Сәлеметсіздер ме құрметті балалар, маған хабарласқан сендер ме, менің көмегім қажет болды ма? Орманышы: Балалар, көмектерің үшін рахмет. Доктор Айболит: Балаларда осылай болады: Олар орман ережесін білмейді. Орманға от жасады, айнектерді сындырып кетеді, қоқыстарды лақтырады, сол дұрыс па? Біздің балалар орман патшалығы туралы бәрін біледі. Айболит қоштасады және қоштасарда мен жабайы жидектердің бір себетін беремін, олар өте дәмді және пайдалы. Денсаулық үшін тамақтану керек, ауырмау керек, жазда дәрумендер жеп күш жинау керек. Сау болыңдар. Орманышы атай: Балалар, мен ойнағанды жақсы көремін, енді сендермен «Ағаштар дұрыс киінсін» деген ойын ойнаймыз. Шарты: Ағаштар неден бастап өседі ретімен	келе ме? Танымдық және зерттеушілік әрекеттер. Тәжірибе №1 -Жасыл жапырақты алып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді ағаш текшеге жапырақты мата арқылы қатты соғамыз. - Тәжірибе барысында не көрдік ? (Матада жасыл дақтар пайда болды) Жапырақтағы бұл жасыл сұйықтық хлорофилл деп аталады және оны жасыл түске бояйды. Тәрбиеші: Балалар , жапырақ неден жасыл болады? Балалар: Күз келіп, күн суытып, күннің жылуы азайған кезде жапырақтардағы хлорофилл мөлшері бірте-бірте азайып, толығымен жойылып кетеді. Тәрбиеші: енді түсіндік бе, неліктен жапырақ сарғайады? Тәрбиеші: Қараңдаршы, біздің аяғымыздың астында қанша жапырақ бар! Олардың үстімен жүреміз. Сендер иіс сездіңдер ме? Балалар: Иә, жапырақтардың иісі бар. Тәрбиеші:Не естіп тұрсыңдар? Балалар: Жапырақтардың сыбдырын естиміз . Тәрбиеші: Қалай ойлайсыңдар, неге жапырақтар сыбдырлайды? Балалар: Өйткені олар құрғақ.	жүргізуді ұсынамын. Тәжірибе № 1. Ағаш жеңіл, суға батпайды. Сонымен, біз зерттейтін бірінші меншік бізден байыпты эксперимент жүргізуді талап етеді. Үстелде су салынған контейнерлер мен науада заттар бар. Металл затты алып, суға батырыңыз. Оған не болды және ол суда не істеді?? Балалар: ол суға батып кетті. Енді қағазды алып, суға салыңыз. Қағазда не бар және суда не болды? Балалар: Ол да суланып, суға батып кетті. Енді матаны алып, суға батырыңыз. Матада не болды? Балалар: Ол да суланып, суға батып кетті. Енді ағаш текшені алып, суға батырыңыз. Кубқа не болды ? Балалар: Куб ағаштан жасалғандықтан жүзеді. Егер ағаш суға батпаса, адамдар одан не сала бастады?	Дид ойын: «Күзгі жапырақтар» Шарты: Күз мезгіліндегі жапырақтардың түсін атау Кептірілген жапырақты бояу арқылы ақ қағазға бастырып сурет салу. 2-топ:Қызыл жапырақтар: Дид ойын: «Күзгі бақ жемістерін ата» Шарты: Жемістерден натюрморт жапсыру. Сергіту сәті. Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп – кішкентай ағаштар Біп – биік боп өседі. Дид ойын: «Даналық ағашы » Шарты: Күз мезгілі туралы сұрақтарға жауап беру арқылы алмаларды себетке жинау. «Шапалақ әдісі» арқылы қорытындылау.
--	---	--	---	---	---

		құрастыру. (тамыр, дің, бұтақ, жапырақ) Ой дамыту. Енді біздің орманда үлкен зертхана бар. Сендер ғалым болғыларың келе ме? Тәжірибе бұрышы. №1 тәжірибе Мен ағаш пен темір заттарға шеге қағып не болатынын көреміз. Мен Кубикке шеге қағамын. Шеге ағаш кубикке оңай кірді ме? (иә) Ал енді мен темір кубикке шеге қағамын. Не болды. (Жоқ). Қортынды: Сондықтан ағаш металлға қарағанда жұмсақ, оған шеге тез кірді. Металл ауыр, қатты. Тәжірибе № 2. Ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өртесеңіз, онда ол өртене бастайды. Өрт үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарап, от	Дид ойын: «Күзгі жапырақтар әлемі» Сурет салу. Шарты: Жапырақтарға сары бояу жағып қағаз бетіне бастыру. №2-тәжірибе: Тәрбиеші: Серуенде ағаштардан жапырақтардың әр түрлі түсетінін байқадыңдар ма ? Қай жапырақ тез, қайсысы баяу түседі, қай жапырақ әдемі айналып тұрғанын білу үшін тәжірибе жүргізейік . Мұны істеу үшін әртүрлі өлшемдегі жапырақтарды алайық , қолымызды жоғары көтеріп, саусақтарымызды бос ұстаймыз. Жапырақ ұшып жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаймыз. Балалар: Үлкен жапырақтар баяу түседі және айнамайды , Ал,кішкентай жапырақтар тез түседі және көбірек айналады. № 3-тәжірибе. Тәрбиеші: Ал енді балалар біз тағы бір тәжірибе жасаймыз. Біз құрғақ жапырақтарды бассейнге саламыз , жапыраққа жаңбыр жауғандай суарғыштан су құямыз. Біраз уақыттан кейін олармен не болатынын көреміз. Осы арада «Жаңбыр» ойынын ойнайық. Музыка әуенімен Санамақ тақпақтың көмегімен «Жаңбырды» таңдаймыз.	Балалар: Олар қайықтар мен кемелер сала бастады. Сонымен, біз ағаштың алғашқы қасиетін білдік. Қандай қасиетін білдік? Балалар: Ол жеңіл, суға батпайды. Тәжірибе № 2. Ағаш жылы болады. Енді біз ағаштың келесі қасиетін білуге тырысамыз. Екі кружка жылы су, ағаш және әйнекті алайық. Қай кружка ұзақ уақыт бойы жылытады? Балалар: ағаш. Онда су жылы. Ал шыны кружкада су тез салқындатылады. Біз ағаштың тағы бір қасиетін анықтадық. Онда нені байқадық? Балалар: ағаш сені жылытады Дид ойын: «Ағаш достары» Шарты: Ағаш өсу үшін керек заттарды орналастыру. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: А3 форматта салынған ағаш суретін құрастыру. 2-топ: Салынған А3 форматта ағаш макетіне Күн суретін жапсыру.	
--	--	---	--	--	--

		адамға дос бола ала ма, жоқ па, айтыңыз Балалар: Ия, мүмкін. От бізге қалай көмектеседі? Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жағу үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет. Балалар: Орманда от жағуға болады. Тамақты отқа пісіруге болады. От адамның жсауына айналғанда не ойлайсың? Ол қауіпті болуы мүмкін бе? Балалар: иә. Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін? Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде. Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шөпті, қағазды өртей алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады. Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі? Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар өлуі мүмкін, орман, жәндіктер өледі. Біз екінші қасиетті	Жаңбыр бала киімін киіп, қолына тамшыларды ұстайды. Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп, тамшыларды соларға қарай тербетіп, әнін айтады: - Тамшы-тамшы, тамшы-тамшы, Осылай тамшылаймын көпке, Мен қаласам барлық балаларды Барлық жапырақтарды сулаймын әсте Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен билеп, ән айтады Жаңбыр бізді бекер қорқытпаңыз, Біз сенен қорықпаймыз. Қалағаныңша тамшылат Тамшың бізді суландыра алмайды. Жан-жаққа жүгіру, жаңбыр оларды қуып жетіп, оларды сулауға тырысады. Музыка аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды, «Жаңбыр» тигізген балалар қолдарын көтереді. Бәрі бірге санын санайды. Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік. Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешқандай сыбдырламайды. Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыбдырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды..	3-топ: Ағашқа ағып жатқан суды бояу. 4-топ:Құс мүсіндеу. Тыныс алу жаттығуы: Ауамен демаламыз Қортынды Балаларды мадақтау.	
--	--	--	--	--	--

		анықтадық. Онда нені біліп, түсіндік? Балалар: ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар. Балалар біздің қайтатын уақытымыз болды. Орманы атаймен қоштасайық Автобусқа мініп балабақшаға келу. Қортынды сұрақ-жауап.	Дид ойын: «Кім тапқыр» Жұмбақ жасыру. Тіл алсаң тиме, Үсті толған ине. Бірде жүрсе собалақ, Бірде жүрер домалап. (Кірпі) Шығармашылық жұмыс. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Кірпіні қиып жапсыру 2-Топ: Алманы мүсіндеп кірпінің үстіне жапсыру. «Кірпі» саусақ жаттығуы Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! Кірпі: Қыста күн өте суық, менің жейтін ештеңем жоқ. Балалар мен сендерге көмек сұрауға келдім. Көп ұзамай мен күзенімде, ескі діңгек астында ұйықтаймын. Бірақ күзенімді жабу үшін өзіме құрғақ жапырақтарды жинап үлгермедім. Сендердің аулаларыңдағы құрғақ жапырақтарды жинауға көмектесіңдерші . «Жапырақтарды жинаймыз» ауладағы еңбек Кірпі балаларға алғысын білдіреді, балаларға алма береді, Нәтиже .	
--	--	---	---	--

			<i>Тәрбиеші: Біздің серуеніміз аяқталды. Балалар, сендерге тапсырмаларды орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қиын болды ма?</i> <i>Сендерге не ұнады? (Балалардың жауаптары).</i> Ағаш макетін құрастыру. <i>Егер серуен ұнаса, онда ағашқа жапырақ жапсырамыз, ал ұнамаса бір жапырақты шалшыққа жабыстырыңыз.</i>		
Серуенге дайындық	<i>Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсету.</i> <i>Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.</i>				
Серуен	Картотека №16 <i>Күзгі жапырақтарды бақылау.</i>	Картотека № 17 <i>Жәндіктерді бақылау.</i>	Картотека №18 <i>«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»</i>	Картотека №19 <i>Торғай мен Қарғаны бақылау.</i>	Картотека № 20 <i>Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.</i>
	<i>Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту және еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту</i> <i>Серуен картотекасынан</i>				
Серуеннен оралу	<i>«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау.</i> <i>Тазалық процедурасы.</i> <i>Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу</i> <i>Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету.</i> <i>Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.</i>				
Біртұтас тәрбие	<i>Ұлттық ойын- ұлт қазынасы «Тақия тастамақ»</i> <i>Мақсаты: Қазақтың ұлттық ойындары тақия тастамақ ойындары арқылы балаларға қазақтың салт – дәстүрі, әдет –ғұрпын, туған елге, жерге, өз Отанына деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру.</i> <i>Міндеттері: ойынды таныстыра отырып ойын шартын дұрыс бұзбай ойнауға үйрету. Тақия тастамақ Ойыны шарты былай . балалар дөңгелеп отырады. Бір бала жүргізуші болып тақия тастау керек, екінші бала біліп алып ойынды жалғастырады.</i>				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары).	<i>Экологиялық мәдениетті қалыптастыру іс-әрекеті.</i>				
	«Жыл мезгілдері» Міндеті: Суретте бейнеленген негізгі белгілері бойынша әр жыл мезгілдері	Дид ойын: «Ормандағы құрылыс» Шарты: - Геометриялық фигураларды орындарына	«Керемет орман» Ойынның Міндеті: балалар өз қиялында схемалық бейнелеуіне	Тәжірибелік алаң Қалай ойлайсыңдар, ағаш суға батады ма, жоқ па? Тексерейік. Мұны істеу	Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасыру Қолы жоқ, аяғы жоқ-

Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	жайлы түсінеді. Балалар жыл мезгілдерін ретін дұрыс көрсете біледі. Жүргізілу барысы: Дайын суреттерге әр жыл мезгілінің ерекшеліктерін жапсыру немесе салу.	орналастыр. Тар жолды, кең жолды көрсет. Шеңбер, сопақ және үшбұрыш қандай түсті? Жасыл түс. Шаршы мен төртбұрыштың түсі қандай? Қоңыр түс. Ағаштарға пішіндерді жапсыру және жамауды бояу. Орман алаңқайына гүлдерді мүсіндеп жапсыру. Кең жолда қандай пішін тұр? Екі жолдың ортасында қандай пішін тұр? Тар жолда қандай пішіндер тұр?	сүйене отырып бейне орналастыра алады. Ресурстар: бірдей қағаз парақтары, оған бірнеше ағаштар салынған және аяқталмаған, пішінделмеген кескіндер әр жерде орналасқан. Түрлі-түсті қарындаштар жиынтығы.	үшін ағаш тығын мен тиынды алайық. Ағаш тығынды суға салыңыз. Не байқап жатырсыз? Судағы ағаш туралы не айтуға болады? Ол суға батып кетті ме, жоқ па? Бірақ бізде ағаш тығын ғана емес, тиындар да бар. Олар қандай материалдан жасалған? (Металл). Тиын суға батады ма? Монетаның батып бара жатқанын тексеріңіз. Тәжірибе жасап, балалар қорытынды жасайды: Балалар, біз ағаштың қандай қасиетімен таныстық? ағаш суға батпайды. Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адамдар ағаштан суда қайық, сал, көлік жасайды. Ал тиын неге батып кетті? Ол ауыр болғандықтан. Металл ауыр. Ағаш жеңіл. Тәрбиеші: Жас зерттеушілер, біз ағаштың қандай қасиеттері бар екенін тәжірибе жасау арқылы білдік? Балалардың жауаптары: 1. Ағаш жеңіл, суға батпайды. 2. Ағаш жанып, жылу мен	қозғалады, ауызы жоқ тыныс алады, қоректенеді, - бұл не болды? Сұрақ- жауап жұмбақтың шешуіне байланысты. Ой дамыту: Суретпен жұмыс Балалар өсімдіктер қайда өседі? Өсімдіктердің адам өміріндегі маңызы қандай? Өсімдік өсу үшін не керек? Өсімдіктер өсу үшін не істеуіміз керек? Топтарға бөлінеміз: 1-Топ: Бөлме гүлі (бөлме гүлдерін суртіп, оларға күтім жасайды). 2-Топ: Дала гүлі. (Гүлдерді отырғызады.) 3-Топ: Бақша гүлі Сөйлем құрау. Балаларды мадақтау
--	---	---	---	---	--

				жарық береді. 3. Ағаш жылы болады. 4. Ағашты өңдеу оңай. Осылайша ағаштың көптеген керемет қасиеттері бар, сондықтан адамдар оны күнделікті өмірде кеңінен қолданады.	
Балалармен Жеке жұмыс	«Көп және біреу» Ойынның мақсаты: көп және біреу қатынастарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру	«Жыл атасы» Мақсаты: Балаларды жыл мезгілдері және айларымен таныстыру. 1-ден 3-ке дейінгі сандар қатары туралы алған білімдерін бекіту.	«Аңдарды қоректендір» Мақсаты: Әр аңға өз қоректенетін затын тауып беру.	«Табиғат құбылыстарын ажырат» Мақсаты: Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту	«Не қайда тұрады?» Мақсаты: Ойын арқылы балалардың тілін, ой-өрісін дамыту
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақыла	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №10 Торғай мен Қарғаны бақылау.	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.
	Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту Таңғы серуенді бекіту.				
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
	Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.	Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.	Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.

Тексерілді:

